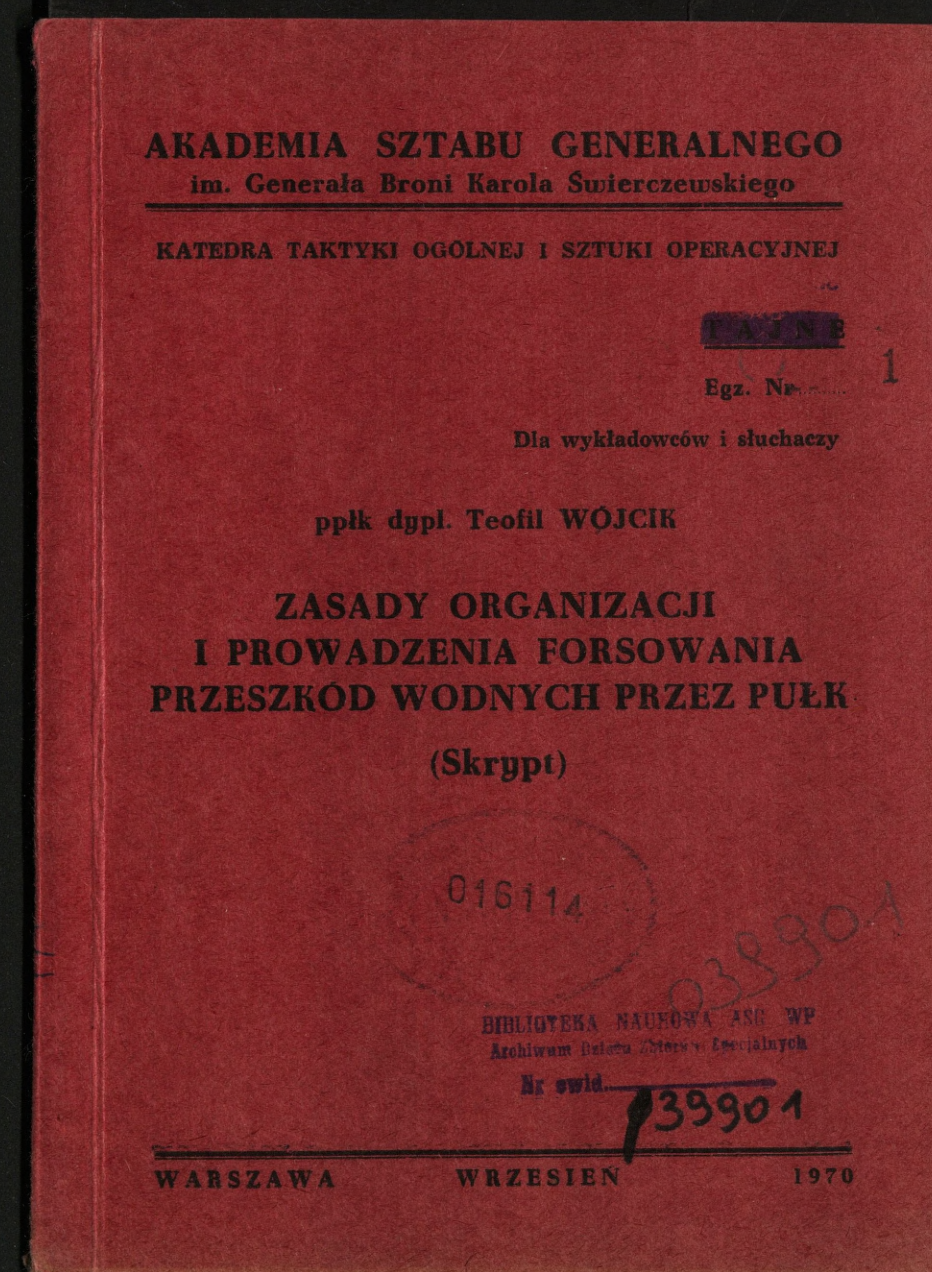
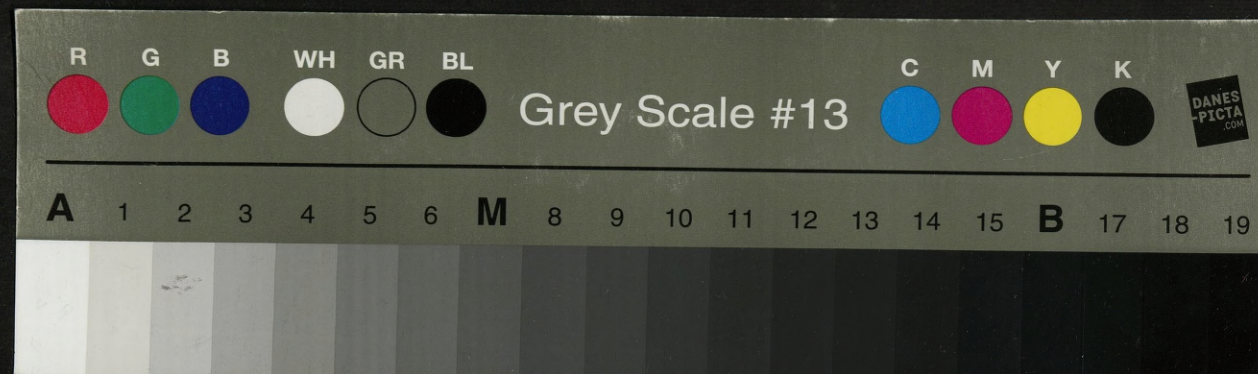

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. Generała Broni Karola Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

T A J N E

Egz. Nr 1

Dla wykładowców i słuchaczy

pplk dypl. Teofil WÓJCIK

**ZASADY ORGANIZACJI
I PROWADZENIA FORSOWANIA
PRZESZKÓD WODNYCH PRZEZ PUŁK**
(Skrypt)

016114

BIBLIOTEKA NAUCZONA ANI WF
Archiwum Biuletynu Oświaty i Szkolnictwa

Nr ewid.

39901

WARSZAWA

WRZESIEŃ

1970

Opis treści

1. Szkic nr 0796/WW na 1 ark.
Schemat przeprawy czołgów pod wodą.
2. Szkic nr 0797/WW na 1 ark.
Schemat punktu przeprawy desantowej batalionu.
3. Szkic nr 0798/WW na 1 ark.
Schemat decyzji dowódcy pz do forsowania.
przeszkody wodnej z marszu.
4. Szkic nr 03129/WW na 2 ark.
Wariant wykonania przejść na przeprawie
desantowej podczas forsowania bp.

BIURO NAUCZAJĄCE
Archiwum Batalionu Zdobycia
DO UŻYTKU
SŁUŻBOWEGO

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im.gen.broni K. Świerczewskiego

KATEDRA TAKTYKI OGÓLNEJ I SZTUKI OPERACYJNEJ

SLUZE GO

T A J N E

Egz.Nr...

1

"ZATWIERDZAM"
SZEF KATEDRY TO I SZT.OPERAC.

płk dypl. Tadeusz BELCZEWSKI

Archiw. nr 12657/7

Dla wykładowców
i słuchaczy

ppłk dypl. Teofil WÓJCIK

ZASADY ORGANIZACJI I PROWADZENIA
FORSOWANIA PRZESZKÓD WODNYCH PRZEZ PUŁK

/ skrypt/

BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Działu Zbiarów Specjalnych

Nr ewid.

39901

WARSZAWA

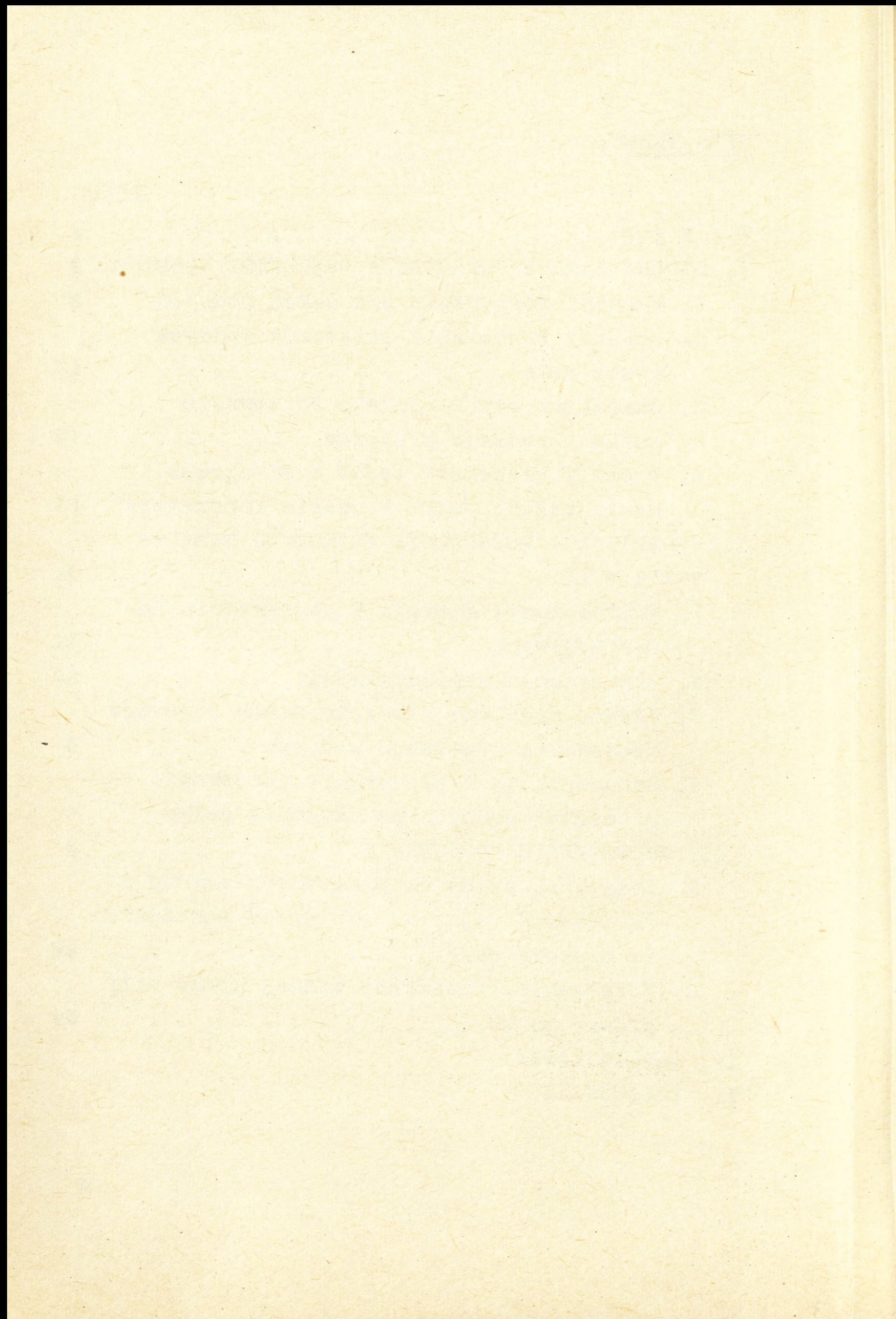
WRZESIEŃ

1970r.

2001 by [illegible]

SPIS TREŚCI

	<u>Str.</u>
W S T Ę P	5
I. OGÓLNE ZASADY FORSOWANIA PRZESZKÓD WODNYCH	8
1. Warunki forsowania przeszkód wodnych	8
2. Sposoby forsowania przeszkód wodnych przez pułk	13
3. Charakterystyka odcinka forsowania pułku i rodzaje przepraw	18
4. Treść i głębokość zadań oraz ugrupo- wanie bojowe pułku w czasie forsowania	25
II. ORGANIZACJA FORSOWANIA PRZESZKÓD WODNYCH PRZEZ PUŁK	31
1. Wypracowanie decyzji i postawienie za- dań bojowych	31
2. Organizacja współdziałania	36
3. Główne problemy zabezpieczenia bojowego forsowania przeszkód wodnych	3
4. Dokumentacja i planowanie forsowania przeszkód wodnych na szczeblu pułku	4
III. PROWADZENIE FORSOWANIA	4
1. Podejście pułku do przeszkody wodnej i forsowanie jej z marszu przez pododdzia- ły czołowe pułku	48
2. Forsowanie przeszkody wodnej przez siły główne pułku	51
IV. BIBLIOGRAFIA	
V. ZAŁĄCZNIKI	

W S T Ę P

Natarcie prowadzone na dużą głębokość związane jest z częstym forsowaniem przeszkód wodnych. Zmusza to nacierające wojska do pokonywania ich, często pod silnym ogniowym oddziaływaniem broniących się wojsk przeciwnika.

Przeszkody wodne jako naturalne rubieże terenowe są z reguły włączane do systemu obrony w celu zwiększenia jej trwałości. Ich znaczenie wzrasta jeszcze bardziej w warunkach stosowania nowoczesnych środków rażenia. Poprzez wykonywanie uderzeń jądrowych lub wysadzanie min jądrowych można spowodować silne skażenie oraz poważną deformację terenu, wykluczającą na dłuższy czas możliwość pokonania przeszkody wodnej w określonym rejonie.

Jeśli przeszkoda wodna jest broniona przez nieprzyjaciela, nacierający musi ją sforsować. Forsowanie jest więc natarciem połączonym z pokonywaniem przeszkody wodnej, której przeciwległego brzegu broni nieprzyjaciel. Forsowanie różni się od zwykłego natarcia tym, że nacierający częścią, a niekiedy całością swych sił, musi pokonać przeszkodę wodną i uchwycić przeciwległy jej brzeg pod ogniem nieprzyjaciela. Forsowanie przeszkody wodnej kończy się wtedy, gdy nieprzyjaciel nie jest już w stanie wykonywać na przeszkodę ognia obserwowanego z broni maszynowej i środków przeciw-

pancernych na lądzie^{x/}. Dalsza faza przerzucania wojsk na przeciwległy brzeg przeszkody wodnej nazywa się przeprawą.

W zależności od tempa działań zaczepnych, głębokości ugrupowania bojowego oraz częstotliwości występowania przeszkód wodnych pułk i dywizja mogą w ciągu jednej doby / realizując określone zadanie / forsować albo jedną, albo też kilka rzek /kanałów/ o różnej szerokości. Częstotliwość występowania przeszkód wodnych na północnym nadmorskim kierunku operacyjnym obrazuje następująca tabelka:

Tabela 1

Szerokość przeszkody wodnej w m	Ilość przeszkód wodnych na każdym 100 km natarcia	Średnia odległość między przeszkodami wodnymi w km	Możliwości zabezpieczenia pokonania przeszkody wodnej
1	2	3	4
5-10	9-11	8-12	OZR pułku i dywizji
10-25	1, 9-2, 1	40-60	śr.przepr.dywizji oraz OZR pułku i dywizji
25-50	0, 9-1, 1	80-120	śr.przepr.dywizji i OZR armii
50-100	0, 5-0, 6	150-200	śr.przepr.dywizji i armii oraz OZR armii
100-200	0, 35-0, 5	200-300	śr.przepr.dywizji i armii/frontu/

x/Istnieją poglądy, że forsowanie kończy się wtedy gdy nieprzyjaciel nie jest w stanie wykonywać na przeszkodę wodną ognia obserwowanego artylerii i moździerzy.

1	2	3	4
200-300	0,15-0,35	300-500	śr.przepr.armii i frontu
ponad 300	0,1-0,15	500-700	śr.przepr.armii i frontu

Z powyższego wynika, że forsowanie przeszkód wodnych jest przedsięwzięciem skomplikowanym i trudnym. Nawet w warunkach stosowania broni jądrowej oraz nowoczesnego sprzętu inżynieryjnego stanowi ono nadal poważny problem i wywiera istotny wpływ na charakter działań bojowych wojsk.

ROZDZIAŁ I. OGÓLNE ZASADY FORSOWANIA PRZESZKÓD WODNYCH

1. Warunki forsowania przeszkód wodnych.

Znaczenie przeszkód wodnych w działaniach bojowych wojsk zależy w dużym stopniu od ich właściwości fizyczno-geograficznych, to jest od szerokości /rzeki, kanału/, szybkości prądu, głębokości wody, charakteru dna i doliny, ukształtowania brzegów, klimatu, ilości brodów, wysp, mielizn oraz istniejących na tych przeszkodach urządzeń hydrotechnicznych.

Szerokość przeszkody wodnej jest jednym z zasadniczych czynników określających jej znaczenie w działaniach bojowych. Im szersza jest przeszkoda wodna, tym więcej trzeba wysiłku, wojsk, środków przeprawowych i czasu na jej pokonanie^{x/}.

Tabela 2

Podział przeszkód wodnych pod względem:		
szerokości	głębokości	szybkości prądu
Wąskie do 60m	Płytkie do 1,5 m	Powolne do 0,5 m/s.
Średnie od 60 do 200 m	Głębokie ponad 1,5 m	Średnie do 1m/s.
Szerokie powyżej 200 m	Bardzo głębokie ponad 5 m	Szybkie do 2m/sek. Bardzo szybkie ponad 2m/sek.

x/ Pokonanie przeszkód wodnych szerokości do 20m zapewniają OZR pułku, a szerokości do 40 m - OZR dywizji i armii.

Przeszkody płytkie pokonuje się z reguły w bród. Jeżeli głębokość przeszkody nie pozwala na pokonanie jej w bród, wówczas forsuje się ją przy wykorzystaniu odpowiedniego sprzętu przeprawowego, a czołgi przeprawia się pod wodą^{xx/}.

Bezpośredni wpływ na wybór sposobu przeprawiania wojsk i użycie odpowiednich środków przeprawowych ma szybkość prądu.

Duże szybkości prądu powodują znoszenie środków desantowych, promów i czołgów po dnie oraz utrudniają manewrowanie nimi.

Na wybór sposobu pokonywania przeszkód wodnych zasadniczy wpływ wywierać będzie nie tylko szerokość przeszkody, lecz również charakter doliny, rodzaj brzegów i urządzenia hydrotechniczne. Przeszkodą łatwą do pokonania może okazać się nie tylko przeszkoda wąska, ale średnia czy nawet szeroka. Może też być odwrotnie. Przeszkoda wąska, ale położona np. w szerokiej bagnistej dolinie, posiadająca strome brzegi lub wiele urządzeń hydrotechnicznych (zapory, tamy, zbiorniki/, może niejednokrotnie hamować lub opóźniać tempo natarcia wojsk.

^{xx/} Obecnie w coraz szerszym zakresie stosuje się bezzałogową przeprawę czołgów pod wodą /sposobem przeciągania./. Szczegóły organizacji przepraw czołgów pod wodą sposobem przeciągania podano w załącznikach 4, 5 i 6.

Częstotliwość występowania przeszkód wodnych wpływa wprost proporcjonalnie na wzrost potrzeb w zakresie sprzętu i środków przeprawowych. Im częściej występują bowiem przeszkody wodne, tym większą ilością sprzętu i środków przeprawowych trzeba dysponować,

W warunkach współczesnego pola walki pułki będą w wielu wypadkach zmuszone forsować przeszkody w całkowitym oderwaniu od zasadniczych sił własnych, niejednokrotnie na samodzielnych kierunkach. Forsowanie przeszkód wodnych może się odbywać w warunkach użycia broni jądrowej lub zagrożenia.

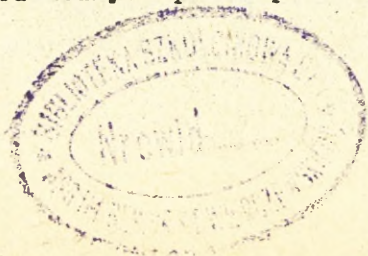
Broń raketowo-jądrowa umożliwia dostatecznie silne obezwładnienie obrony nieprzyjaciela z dużych odległości i w dowolnym rejonie, co pozwala prowadzić natarcie w szybkim tempie oraz na dużą głębokość. Pełne wykorzystanie przez pułk skutków uderzeń broni jądrowej umożliwia forsowanie przeszkód wodnych w tempie zbliżonym do tempa natarcia. Współcześnie wymaga się, aby czas forsowania i przeprawy wojsk przez przeszkodę wodną wynosił dla:

- batalionów pierwszego rzutu pułku	-30-40 x/
- rzutu bojowego pz /pcz/	-2-3 godz.;
- dywizji pierwszego rzutu armii
/bez tyłów/	-5-6 godz.;
- armii pierwszego rzutu frontu
/bez tyłów/	-do 15 godz.

x/ Czas ten zależy od szerokości przeszkody wodnej i ilości przydzielonych batalionowi środków przeprawowych.

Zapewnienie wojskom możliwości forsowania i przeprawy we wspomnianym tempie pozwala na utrzymanie ciągłej styczności z nieprzyjacielem, co zmniejsza możliwości użycia przez niego taktycznych środków rakietowo-jądrowych na czołowe pułki nacierających wojsk oraz uniemożliwia zorganizowane obsadzenie nowych rubieży siłami wycofujących się pododdziałów i oddziałów.

Zapewnienie szybkiego tempa natarcia wojsk podczas forsowania przeszkód wodnych zależy również w dużym stopniu od rodzaju stosowanego sprzętu i środków przeprawowych oraz od odpowiedniej organizacji samej przeprawy. Współczesne środki przeprawowe mają dużą zdolność manewrową, co pozwala na przesuwanie ich w ugrupowaniu bojowym nacierających pododdziałów pułku /dywizji/ lub bezpośrednio za nimi. Ponadto ich właściwości taktyczno-techniczne zapewniają przeprawę zasadniczego sprzętu bojowego łącznie z czołgami. Jeśli się przy tym uwzględni fakt, iż transportery opancerzone mogą samodzielnie pokonywać przeszkody wodne /w ramach organizowanych przepraw desantowych lub oddzielnych rejonach/, a czołgi są przystosowane do przepraw pod wodą, to zrównanie tempa forsowania z tempem natarcia wojsk staje się całkowicie realne. Nie pomniejsza to wcale znaczenia i roli przepraw mostowych. Stanowią one nadal jeden z zasadniczych rodzajów przepraw podczas pokonywania przeszkód wodnych przez pułk i dy-

wizje działające w drugim rzucie. Stąd też, jed-
nym z podstawowych zadań taktycznych desantów po-
wietrznych i oddziałów wydzielonych w toku natar-
cia powinno być opanowywanie istniejących prze-
praw stałych i rejonów dogodnych do forsowania
oraz utrzymanie ich do czasu podejścia sił głów-
nych. Charakterystycznym przykładem : niedocenia-
nia znaczenia utrzymywania opanowanego mostu przez
oddział wydzielony jest działanie 10 KZmech
/4 APanc/ w czasie drugiej wojny światowej.
Podczas pościgu prowadzonego przez 4 APanc /gen.
Leluszenki/ na czołe sił głównych działały dwa
oddziały wydzielone. W końcowej fazie operacji
25.1.45r. oddział wydzielony w sile 62 BPanc
podszedł do m. KRZELÓW /koło ŚCINAWY/ i z marszu
opanował dwa mosty na rz. ODRA /kolejowy i drogo-
wy/ oraz nie zatrzymując się wyszedł na zachód
ŚNINAWY. Wydawało się, że zadanie zostało w pełni
wykonane. Jednak po 2-3 godzinach nieprzyjaciel
skierował w rejon mostów szkołę podoficerską w
sile 300 ludzi, która wykorzystując fakt pozosta-
wienia ładunków materiału wybuchowego i brak ochro-
ny mostów, wysadziła oba mosty.

Jednym z wielu przykładów pokonywania przeszkód wodnych z marszu może być sforsowanie rz.
PILICY przez oddział wydzielony w sile batalionu
czołgów z piechotą mjr. Chochriakowa. O 19.00
15.1.45r. batalion czołgów działający jako oddział
wydzielony 54 BPanc /3 APanc/ podszedł do rz.

PILICY w rejonie KONIECPOLA. Okazało się, że nieprzyjaciel wycofując się zdażył zniszczyć wcześniej most i zaminować rejony dogodne do przeprawy, a miasto ufortyfikować i przygotować do długotrwałej obrony. Wtedy mjr Chochriakow zdecydował dokonać manewru na północ, gdzie patrole rozpoznawcze stwierdziły bród i słabą obronę nieprzyjaciela. Batalion czołgów sforsował z marszu rz. PILICĘ, uderzył na tyły nieprzyjaciela i opanał przeprawy dogodne dla sił głównych 54 BPanc.

Reasumując należy stwierdzić, że pułk dysponując pływającymi transporterami opancerzonymi i środkami przeprawowymi przydzielonymi z wyższego szczebla może forsować przeszkody o różnych właściwościach hydro-fizyczno-geograficznych, w warunkach użycia broni jądrowej, w różnych sytuacjach taktycznych i porach roku oraz przy wykorzystaniu różnorodnych środków przeprawowych.

2. Sposoby forsowania przeszkód wodnych przez

pułk

W warunkach współczesnych forsowanie przeszkód wodnych może się odbywać: z marszu, z przygotowaniem w ograniczonym czasie i z przygotowaniem planowym, gdy wojska przez powien czas pozostają w bezpośredniej styczności z nieprzyjacielem.

1/ Z a s a d n i c z y m s p o s o b e m
p o k o n y w a n i a p r z e s z k ó d w o -
d n y c h w w a r u n k a c h w s p ó ł c z e s n y c h j e s t f o r -
s o w a n i e z m a r s z u . Istota forsowa-

nia z marszu polega na tym, że odbywa się ono w toku działań zaczepnych, bez zatrzymywania się wojsk /pułku/ przed przeszkodą wodną, w takim ugrupowaniu, w jakim podeszły one do rzeki, oraz na zdobyciu na przeciwległym brzegu dogodnego rejonu i natychmiastowym rozwinięciu natarcia w głąb.

Możliwości i powodzenie forsowania przeszkód wodnych z marszu zależą w dużym stopniu od miejsca występowania przeszkód wodnych w systemie obrony nieprzyjaciela oraz od odległości między nimi. Jeśli przeszkoda wodna znajduje się w taktycznej głębokości obrony nieprzyjaciela, to jej przeciwległy brzeg jest przeważnie zawczasu przygotowany do obrony i obsadzony przez wojska nieprzyjaciela. W tych warunkach forsowanie przeszkody wodnej z marszu będzie związane z dużym wysiłkiem nacierających wojsk /pułku/. Jeśli przeszkoda wodna znajduje się w operacyjnej głębokości, to forsowanie jej z marszu może być łatwiejsze, gdyż nie zawsze będzie zorganizowana obrona w oparciu o tę przeszkodę.

Z powyższego wynika wniosek, że przy wysokim tempie natarcia pododdziały pułku mogą napotkać zarówno przed, jak i za przeszkodą wodną doraźnie lub zawczasu rozbudowaną obronę.

W celu stworzenia dogodnych warunków forsowania z marszu przeszkód wodnych przez pułk należy:

- przeprowadzić dokładne rozpoznanie nieprzyjaciela i charakteru przeszkody wodnej;
- dążyć do zadania nieprzyjacielowi jak największych strat na podejściach do przeszkody wodnej oraz uniemożliwić mu zorganizowane wycofanie się za nią;
- utrudnić nieprzyjacielowi organizację obrony wzdłuż przeszkody wodnej zwłaszcza na odcinkach przewidywanego forsowania;
- zapewnić szybkie dojście pododdziałów pułku do przeszkody wodnej i opanowanie istniejących na niej mostów, przepraw i dogodnych rejonów do forsowania;
- dokonać właściwego podziału sił i środków pułku oraz ich rozmieszczenia w ugrupowaniu bojowym.

Poważnego znaczenia nabiera problem rozpoznania charakteru przeszkody wodnej i systemu obrony nieprzyjaciela. Dane uzyskane w okresie poprzedzającym podejście do przeszkody wodnej mogą być niewystarczające. W związku z tym planowanie i organizacja forsowania przeszkód wodnych będą obejmować tylko węzłowe problemy i to w takim zakresie, jaki umożliwiają dane z rozpoznania posiadane przez pułk. Szczegółowe dane z rozpoznania przeszkody wodnej będą napływać przeważnie w toku natarcia i rozpoczęcia forsowania. Stąd też i zadania dla pododdziałów pułku będą bardziej szczegółowo precyzowane dopiero w czasie ich pochodzenia do przeszkody wodnej.

Zasadniczymi źródłami informacji o przeszkodach wodnych są:

- mapy w skali 1:50 000 i 1:100 000;
- wojskowo-geograficzny /topograficzny/ opis przeszkody wodnej;
- dane z rozpoznania /wszystkich rodzajów wojsk/.

Pułk może forsować przeszkodę wodną z marszu w toku rozwijania natarcia lub pościgu za nieprzyjacielem, działając w składzie sił głównych w pierwszym rzucie dywizji lub samodzielnie jako jej oddział wydzielony /awangarda/. Pułk czołgów forsuje przeszkodę wodną z marszu wówczas, gdy istnieją w niej brody, a także gdy taktyczny desant powietrzny opanował już przeprawy lub rejony na przeciwległym brzegu.

We współczesnych warunkach pułk powinien forsować przeszkody wodne na szerokim froncie i przy zachowaniu maksymalnie dopuszczalnego w danych warunkach rozśrodkowania wojsk. Utrudnia to nieprzyjacielowi przeciwdziałanie odwodami i wybór obiektów uderzeń dla broni jądrowej.

2/ Drugi sposób forsowania przeszkód wodnych można zastosować wówczas, gdy pokonanie przeszkody wodnej z marszu jest niemożliwe - organizuje się wtedy forsowanie z przygotowaniem w ograniczonym czasie.

Istota forsowania z przygotowaniem w ograniczonym czasie polega na wydzieleniu niezbędnej ilości czasu celem zorganizowania: rozpoznania, systemu ognia, współdziałania, dowodzenia, zaopatrzenia oraz skoncentrowania sił i środków, które zapewniają uzyskanie zdecydowanej przewagi nad nieprzyjacielem na odcinku forsowania.

Dla zrealizowania wspomnianych przedsięwzięć potrzebna jest odpowiednia ilość czasu. Czas ten nie może być jednak zbyt długi, ponieważ w wyniku działań nieprzyjaciela można by stracić uzyskaną nad nim przewagę. Zakłada się, że w przeciętnych warunkach czas ten na szczeblu pułku może wynieść do kilku godzin /3-4 godzin/. Forsowanie z przygotowaniem w ograniczonym czasie będzie organizowane przeważnie wówczas, gdy forsowanie z marszu nie powiodło się.

3/ W niektórych wypadkach, np. gdy pułk znajduje się w b e z p o ś r e d n i e j s t y c z n o ś c i z n i e p r z y j a c i e l e m , na rubieży wodnej przez określony czas należy organizować forsowanie przeszkody z planowym p r z y g o t o w a n i e m . Zasadnicza różnica między forsowaniem z przygotowaniem w ograniczonym czasie, a z planowanym przygotowaniem polega na tym, że wszystkie przedsięwzięcia organizacyjne można wykonać zawczasu, po uprzednim dokładnym ich zaplanowaniu, przeprowadzeniu szczegółowego rozpoznania zarówno przeszkody wodnej,

jak i systemu obrony nieprzyjaciela oraz zgromadzeniu odpowiednich sił i środków potrzebnych do forsowania. Sposób ten jest niekorzystny z uwagi na możliwość udaremnienia przez nieprzyjaciela przygotowań do forsowania. Jednocześnie długi okres przygotowania pułku do forsowania pozwala nieprzyjacielowi na lepsze zorganizowanie obrony w oparciu o przeszkodę wodną.

3. Charakterystyka odcinka forsowania pułku i rodzaje przepraw.

Pułk w czasie natarcia z forsowaniem przeszkody wodnej otrzymuje odcinek forsowania, który wyznacza dowódca dywizji. Jeżeli pułk działa jako oddział wydzielony na określonym kierunku, wówczas najczęściej samodzielnie wybiera odcinek forsowania. Odcinkiem forsowania pułku nazywamy odcinek przeszkody wodnej z przylegającym do niej terenem /zarówno na brzegu wyjściowym, jak i przeciwległym/ odpowiednio przystosowany do forsowania w kilku najbardziej dogodnych miejscach /rejonach/ zwanych przeprawami.

Odcinek forsowania pułku powinien odpowiadać następującym wymaganiom:

- umożliwić jednoczesne pokonanie przeszkody wodnej przez bataliony pierwszego rzutu pułku;
- zapewnić swobodę manewru i możliwość rozśrodkowania środków przeprawowych oraz pododdziałów pułku;

- posiadać miejsca dogodne do urządzenia przepraw głównych, zapasowych i pozornych;
- zapewniać dobry wgląd w głąb obrony nieprzyjaciela;
- posiadać dogodne podejścia /dojazdy/ do przeszkody wodnej.

Odcinek forsowania pułku zazwyczaj pokrywa się z pasem natarcia. W ramach odcinka forsowania pułku wyznacza się odcinki forsowania o szerokości do 5km dla każdego batalionu pierwszego rzutu pułku i przeprawy czogłów pod wodą /1-2 na pułk zmechanizowany i 2-3 na pułk czołgów/.

Na odcinku forsowania pułku organizuje się - w zależności od potrzeb - następujące przeprawy: desantowe, pod wodą, w bród lub po lodzie. Ponadto dywizja może w ramach odcinka forsowania pułku urządzać przeprawy promowe, a gdy przeszkoda wodna jest wąska - przeprawę mostową.

Przez pojęcie "przeprawa" należy rozumieć określony rejon lub miejsce, w którym są uruchomione i funkcjonują jednorodne środki przeprawowe /np. desantowe, promowe itp./, służące do przerzucania na przeciwległy brzeg ludzi, sprzętu bojowego, transportowego i środków materiałowych danego pododdziału, oddziału i związku. Przeprawa obejmuje zarówno funkcjonujące na przeszkodzie środki przeprawowe oraz bezpośrednio przyległe do tej przeprawy wszelkie urządzenia niezbędne do zapewnienia sprawnego jej działania.

Najbardziej dogodnie do forsowania są odcinki przeszkody wodnej mające:

- dogodne i skryte podejścia /dojazdy/ do przeszkody wodnej, miejsca umożliwiające rozwinięcie środków przeprawowych i spuszczenia ich na wodę oraz zapewniające szybkie załadowanie i wyładowanie pododdziałów pułku;
- dominujący własny brzeg, co umożliwia dobry wgląd w głąb obrony nieprzyjaciela;
- miejsca nadające się do urządzenia przepraw czołgów pod wodą oraz przepraw desantowych;
- naturalne ukrycia terenowe na własnym brzegu, zapewniające dogodne rozmieszczenie oraz maskowanie sił i środków.

Przeprawy desantowe planuje i organizuje się po jednej na każdy batalion pierwszego rzutu pułku. Pojemność przeprawy desantowej powinna zapewniać przerzucenie w pierwszej i następnych falach co najmniej dwóch wzmocnionych kompanii piechoty^{x/}. W tym celu każdy batalion pierwszego rzutu pułku powinien otrzymać 5-6 samobieżnych środków przeprawowych /PTG, PTS/. Przyjmuje się, że na przeprawie desantowej odległość jednego środka przeprawowego od drugiego nie powinna być mniejsza niż 50 m. Szerokość batalionowej przeprawy desantowej mieści się w ramach odcinka forsowania batalionu. Jeżeli batalion przeprawia się na własnych trans-

- - - - -
x/ Patrz załącznik nr 7 i 8

porterach opancerzonych, to szerokość przeprawy desantowej z reguły wynosi przeciętnie 2 km i więcej /dwie kp w pierwszym rzucie: 2x10 transporterów = 20x50 m odstęp = 1000 m i odstęp 1 km pomiędzy kompaniami = 2 km/.

Przy wyborze i urządzaniu przepraw należy dążyć do tego, aby odległość między nimi wykluczała jednoczesne zniszczenie dwóch przepraw od uderzenia jądrowego o średniej mocy.

W celu zapewnienia planowego wychodzenia pododdziałów pułku i sprawnego przebiegu forsowania oraz uniknięcia nadmiernego grupowania się pododdziałów w pobliżu przeszkody wodnej należy wyznaczać i urządzać:

a/ Linię wyjściową.

b/ Rejon wyjściowy, w którego skład wchodzi:

- rejony zatrzymywania rzutów transportowych;
- rejony uszczelniania czołgów;
- stanowiska ogniowe środków osłony przeciwlotniczej i środków wsparcia;
- punkty obserwacyjne i stanowiska dowodzenia dowódcy pułku;
- niezbędne ukrycia dla ludzi i sprzętu.

c/ Drogi:

- dojazdu do przepraw;
- rokadę przybrzeżną;
- rokadę za przeszkodą wodną.

d/ Rejon wyczekiwania.

e/ Inne elementy, takie jak: punkt kontroli uszczelniania wozów, grupy ewakuacyjno-ratunkowe, przeprawowe punkty medyczne itp.

Linie wyjściowe wyznacza się 100-200 m od brzegu i jest ona przeznaczona do kierowania kolejnych pododdziałów na przeprawy.

Celem ułatwienia podejścia pododdziałów pułku do przeszkody wodnej przygotowuje się:

- batalionowe drogi dofrontowe - powinny wyprowadzać na kierunki przewidywanych przepraw desantowych;
- po jednej drodze od rokady przybrzeżnej do każdej przeprawy czołgów pod wodą;
- pułkową drogę dofrontową - wyprowadzającą na kierunki planowanych przepraw promowych lub mostowych.

Rokadę przybrzeżną przygotowuje się i urządza w odległości 1-1,5 km od przeszkody wodnej w celu zapewnienia manewru pododdziałami pułku podchodzącymi do miejsca forsowania w wypadku rejonu przeprawy lub konieczności ich skierowania na inną przeprawę.

Rokadę za przeszkodą wodną wyznacza się w odległości 2-3 km za nią, w celu umożliwienia pododdziałom pułku po sforsowaniu rzeki wyjścia na wyznaczone kierunki działań:

Rejony zatrzymania /roz-mieszczenia/ rzutów transporto-

w y c h wyznacza się w odległości 1-1,5 km od brzegu, w ilości: jeden rejon na każdy batalion znajdujący się w pierwszym rzucie pułku. W rejonie tym grupują się środki transportowe batalionu /nie przystosowane do pływania/ oczekujące na przeprawę.

Rejony /miejsca/ uszczelniania czołgów wyznacza się wówczas, gdy w ramach odcinka forsowania pułku istnieją dogodne miejsca na urządzenie przeprawy czołgów pod wodą. Wszelkie zabiegi związane z uszczelnianiem czołgów przeprowadzają etatowe załogi czołgów pod nadzorem swoich dowódców oraz organizatorów przeprawy czołgów pod wodą. Przy wyborze rejonów uszczelniania czołgów należy pamiętać o zapewnieniu dobrych warunków maskowania i ochrony, swobody manewru czołgami, dogodnych dojazdów i wyjazdów z tego rejonu.

Stanowiska o g n i o w e ś r o d k ó w o b r o n y p r z e c i w l o t n i c z e j rozmieszcza się w terenie zapewniającym osłonę rejonu wyjściowego i głównej przeprawy pułku. Umiejscowienie stanowisk ogniowych środków obrony przeciwlotniczej w rejonie wyjściowym i na przeprawach powinno być w każdym wypadku podyktowane konkretną sytuacją, ukształtowaniem terenu, a także rodzajem środków przeciwlotniczych.

Stanowiska ogniowe artylerii wsparcia do ognia pośredniego rozmieszcza się możliwie blisko przeszkody wodnej /w odległości 2-3 km/.

R e j o n w y j ś c i o w y wyznacza dowódca dywizji lub dowódca pułku /pierwszego rzutu dywizji/ w odległości 3-5 km od przeszkody wodnej. W rejonach tych rozmieszczają się drugie rzuty pułków i inne elementy ugrupowania bojowego pułku oczekujące na sygnał do wyruszenia na roka-dę przybrzeżną /linię wyjściową/ i dalej do poszczególnych przepraw. Należy dążyć do tego, aby wielkość rejonu wyjściowego zapewniała maksymalne rozśrodkowanie wojsk i sprzętu bojowego przed przeprawą.

Wszystko, co odbywa się w rejonie wyjściowym do forsowania, nie może mieć charakteru stabilnego, lecz powinno następować w sposób jak najbardziej dynamiczny, płynny i szybki. Należy unikać przy tym nadmiernego skupiania pododdziałów pułku i sprzętu bojowego oraz nie stwarzać nieprzyjacielowi opłacalnych celów do uderzeń broni jądrowej.

Rejon wyjściowy do forsowania posiada zwykle określoną głębokość, która w zasadzie powinna być taka sama jak głębokość pułku forsującego, licząc od przeszkody wodnej w głąb.

R e j o n y w y c z e k i w a n i a wyznaczają dowódcy dywizji dla każdego pułku znajdującego się w drugim rzucie dywizji w odległości 10-12 km od przeszkody wodnej. Rejon ten służy do zatrzymania i przygotowania pułków drugiego rzutu dywizji do przeprawy.

Oprócz tego w granicach odcinka forsowania powinny się znajdować: posterunki regulacji ruchu, przeprawowe punkty medyczne, węzły łączności, punkty wydobywczo-naprawcze^{x/}, zjazdy do wody i wyjazdy na przeciwległy brzeg, linie odbijania i lądowania oraz elementy ochrony przepraw /czaty i zagrody przeciwminowe/.

4. Treść i głębokość zadań bojowych oraz ugrupowanie bojowe pułku w czasie forsowania

Treść i głębokość zadań bojowych pułku w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej z marszu^{xx/} zależą od:

- warunków prowadzenia natarcia /użycie lub zagrożenie użyciem BMR/;
- szerokości przeszkody wodnej i charakteru jej obrony;
- odległości przeszkody wodnej od nacierających wojsk /pułku, dywizji/;

- - - - -
^{x/} Punkty wydobywczo-naprawcze urządza się na przeprawach promowych i mostowych dla wydobywania zatopionych środków przeprawowych i techniki bojowej oraz ich naprawy.

^{xx/} Zasadniczym sposobem forsowania przeszkód wodnych jest forsowanie z marszu. Stąd też w skrypcie omawia się treść i głębokość zadań pułku przy tym sposobie forsowania.

- stopnia obezwładnienia obrony nieprzyjaciela bronią jądrową w pasie natarcia pułku /jeżeli forsowanie prowadzone jest w warunkach użycia BMR/;
- składu, wyposażenia i położenia pułku;
- ilości środków przeprawowych, wozów bojowych i środków transportu przystosowanych do pokonywania przeszkody wodnej;
- stopnia zorganizowania i obsadzenia obrony przez nieprzyjaciela.

Treść i głębokość zadań pułku w warunkach forsowania może być zbliżona do treści i głębokości zadań wykonywanych w natarciu bez forsowania. Należy pamiętać, że treścią zadania bliższego pułku w czasie forsowania przeszkody wodnej z marszu przeważnie będzie rozbięcie pododdziałów pierwszego rzutu dywizji nieprzyjaciela broniącej się na podejściu do przeszkody wodnej, sforsowanie jej z marszu i opanowanie rejonu zapewniającego rozwinięcie natarcia na przeciwległym brzegu. Przykładowo treść i głębokość zadań pułku mogą być następujące:

- zadanie bliższe - rozbić pododdziały brygady /pierwszy rzut broniącej się dywizji/ nieprzyjaciela na podejściach do przeszkody wodnej, sforsować ją z marszu, zakończyć rozbięcie pierwszego rzutu dywizji /odwodów/ nieprzyjaciela na przeciwległym brzegu i opanować broniony przez niego rejon na głębokość 8-10 km;

- zadanie następne - rozwinąć natarcie w głąb, rozbić we współdziałaniu z sąsiadami odwody dywizyjne nieprzyjaciela lub uderzyć na skrzydło i tyły broniącego się zgrupowania i opanować rubież /rejon/ na głębokość około 30 km;

Ponadto pułk otrzymuje kierunek dalszego natarcia na głębokość zadania dnia dywizji.

Bataliony pierwszego rzutu pułku otrzymują zadanie bliższe, polegające na rozbiciu czołowych pododdziałów pierwszego rzutu brygady na podejściu do przeszkody wodnej i opanowaniu rejonów na przeciwległym brzegu na głębokość przynajmniej 2-3 km lub pokrywające się z zadaniem bliższym pułku tylko wówczas, gdy nieprzyjaciel na przeciwległym brzegu zostanie silnie obezwładniony uderzeniami jądrowymi.

W warunkach walki bez użycia broni jądrowej z a d a n i e b l i ż s z e pułku może polegać na rozbiciu czołowych pododdziałów nieprzyjaciela na podejściu do przeszkody wodnej, sforsowaniu jej z marszu i opanowaniu na przeciwległym brzegu rejonu /rubieży/ na głębokość 2-3 km, wykluczając prowadzenie przez nieprzyjaciela na rzekę ognia obserwowanego ze środków przeciwpancernych i z broni maszynowej. Z a d a n i e m n a s t ę p n y m może być rozwinięcie natarcia w głąb i rozbicie pozostałych sił pierwszego rzutu dywizji nieprzyjaciela oraz opanowanie rejonu /rubieży/ na głębokość 8-12 km. Natomiast

Kierunek dalszego natarcia może być na głębokość 30-40 km.

Szerokość pasa natarcia pułku podczas forsowania przeszkody wodnej z reguły będzie taka sama jak w normalnych warunkach i uwarunkowana jest tymi samymi czynnikami, co w każdym innym natarciu oraz dodatkowo ilością posiadanych środków przeprawowych. Szeroki pas natarcia zapewnia odpowiednie rozśrodkowanie ugrupowania bojowego pułku, pozwala wybrać dogodne kierunki lub odcinki forsowania, stwarza korzystne warunki dla realizacji manewru i wprowadzenia nieprzyjaciela w błąd co do głównego kierunku uderzenia.

W pasie natarcia z reguły dowódca pułku wyznacza kierunki lub odcinki forsowania dla oddziału wydzielonego i batalionów pierwszego rzutu pułku oraz przeprawy czołgów pod wodą. Kierunek forsowania wyznacza się wówczas, gdy oddział wydzielony lub jeden z batalionów pierwszego rzutu działają w oderwaniu od sił głównych pułku.

Ugrupowanie bojowe pułku podczas forsowania przeszkody wodnej zależy od zamiaru działań na przeciwległym brzegu, stopnia porażenia nieprzyjaciela bronią jądrową i innymi środkami oraz od posiadanych środków przeprawowych i możliwości przeprawy czołgów pod wodą.

Ugrupowanie bojowe pułku powinno zapewnić szybkie sforsowanie przeszkody wodnej w danej sytuacji i ciągle rozwijanie natarcia na prze-

ciwległym brzegu na całą głębokość otrzymanego zadania. W skład ugrupowania bojowego pułku do forsowania przeszkody wodnej wchodzi zazwyczaj te same elementy ugrupowania co w natarciu bez forsowania. Pułk może być ugrupowany do forsowania w jeden lub dwa rzuty. Najbardziej dogod-
ne jest ugrupowanie pułku w dwa rzuty, bowiem zapewnia ono narastanie wysiłku w głębi i manewr pododdziałów na kierunek zarysowującego się powodzenia. Z kolei ugrupowanie pułku w jeden rzut pozwala na sforsowanie przeszkody wodnej w najkrótszym czasie i na szerokim froncie, zapewnia jednocześnie rozśrodkowanie pododdziałów i zmusza nieprzyjaciela do rozproszenia wysiłku. Takie ugrupowanie ogranicza możliwość narastania sił i wymaga dużej ilości środków przeprawowych. Jeżeli pułk forsuje przeszkodę wodną w jednym rzucie, należy tworzyć odwód w sile jednej - dwóch wzmocnionych kompanii piechoty /czołgów/.

W celu jak najszybszego podejścia do przeszkody wodnej, połączenia się z desantem powietrznym, opanowania i utrzymania przepraw i innych ważnych obiektów oraz stworzenie dogodnych warunków do sforsowania przeszkody wodnej przez siły główne - ze składu pułku wysyła się oddział wydzielony w sile wzmocnionego batalionu. Powinien on być wzmocniony artylerią, pododdziałami saperów i innych rodzajów wojsk.

Oddział wydzielony należy wysyłać zawczasu, żeby mógł się przygotować do pokonania przeszkody wodnej z marszu. Odległość oddziału wydzielonego od sił głównych pułku zależy od jego składu i siły, zadania pułku, stopnia obezwładnienia obrony nieprzyjaciela uderzeniami broni jądrowej, lotnictwa i innych środków rażenia oraz od obrony nieprzyjaciela i charakteru jego działania, a także od sytuacji i położenia pułku.

Pozostałe elementy ugrupowania bojowego pułku organizuje się według tych samych zasad, jak w natarciu bez forsowania; podobne jest również ich wykorzystanie. Jedynie odwód przeciwpancerne pułku oraz czołgi nie biorące udziału w przeprawie pod wodą należy wykorzystywać w czasie ogniowego przygotowania forsowania do strzelania ogniem na wprost z własnego brzegu.

We wszystkich wypadkach ugrupowanie bojowe do forsowania przeszkody wodnej z marszu należy tworzyć zawczasu, tj. przed podejściem pododdziałów do przeszkody wodnej. Stworzy to odpowiednie przesłanki do systematycznej i ciągłej przeprawy pułku, przyspieszy tempo przeprawy i zapewni szybkie narastanie sił na przeciwległym brzegu.

ROZDZIAŁ II. ORGANIZACJA FORSOWANIA PRZESZKÓD WODNYCH PRZEZ PUŁK

1. Wypracowanie decyzji i postawienie zadań bojowych.

Metoda i sposób pracy dowódcy pułku i sztabu podczas organizacji forsowania zależą od:

- czasu, jakim dowódca pułku dysponuje na zorganizowanie forsowania;
- położenia pułku i charakteru działań nieprzyjaciela na podejściu do przeszkody wodnej;
- sił i środków przeznaczonych do zabezpieczenia forsowania;
- charakteru przeszkody wodnej.

Forsowanie przeszkód wodnych organizuje się jednocześnie z organizowaniem natarcia. Praca dowódcy i sztabu pułku w tych warunkach w zasadzie powinna się opierać na zasadach obowiązujących w natarciu. Niemniej jednak w pracy tej podczas forsowania występować mogą pewne specyficzne właściwości, które będą głównie dotyczyły:

- organizacji rozpoznania przeszkody wodnej przed powzięciem decyzji;
- przewidywań co do sposobu i metod pokonania danej przeszkody;
- powzięcia decyzji dotyczącej forsowania przeszkody wodnej;
- planowania działań pododdziałów pułku w zakresie forsowania, głównie wykorzystania sił i środków przeprowadzanych;

- organizacji współdziałania pododdziałów i rodzajów wojsk podczas forsowania.

Decyzję o forsowaniu z marszu dowódca pułku podejmuje z mapy i udokładnia w czasie podchodzenia do przeszkody wodnej na podstawie danych z rozpoznania i walki oddziału wydzielonego oraz awangardy.

Po otrzymaniu zadania forsowania z marszu dowódca pułku przeprowadza analizę zadania, w której rozpatruje zagadnienia dotyczące: użycia przez dywizję broni jądrowej, ilości przydzielonych środków przeprawowych, charakteru przeszkody wodnej oraz miejsca i roli pułku w ugrupowaniu bojowym dywizji.

Po analizie zadania dowódca pułku wydaje niezbędne zarządzenia odnośnie do rozpoznania nieprzyjaciela i przeszkody wodnej oraz przygotowania sprzętu i środków przeprawowych.

Dokonywana przez dowódcę pułku ocena położenia składa się z następujących elementów:

- a/ oceny nieprzyjaciela tj. jego siły i środków oraz sposobu ich przeciwdziałania w czasie podchodzenia pułku do przeszkody wodnej i w toku forsowania, możliwości użycia przez nieprzyjaciela broni jądrowej oraz charakteru obrony na przeciwległym brzegu;
- b/ oceny sił własnych, tj. położenia pododdziałów pułku przed forsowaniem, możliwości batalionów pierwszego rzutu pułku w toku podcho-

- dzenia do przeszkody wodnej i w czasie forsowania sposobu wykorzystania środków przeprawowych oraz wydzielenia odpowiedniej ilości sił, celem uchwycenia istniejących przepraw;
- c/ oceny sąsiadów, w wyniku której dowódca powinien wyciągnąć wnioski odnośnie do wykorzystania działania sąsiadów, desantu taktycznego i oddziału wydzielonego dywizji na korzyść pułku /jeżeli taki dywizja organizuje/;
- d/ oceny terenu, tj. ustalenia charakteru przeszkody wodnej, dostępności brzegów i doliny rzeki, miejsc dogodnych do urządzenia przepraw oraz możliwości deformacji terenu w wyniku uderzeń jądrowych i zmiany koryta rzeki; ponadto dowódca rozpatruje inne problemy związane z ustaleniem poszczególnych elementów odcinka forsowania /rejon wyjściowy, linia wyjściowa itp./.

Ocenę położenia sztab pułku musi przygotować w warunkach skrajnie ograniczonego czasu. Stąd też od oficerów sztabu pułku wymaga się szybkiej i zorganizowanej pracy. Ułatwia to z kolei dowódcy pułku pracę i podjęcie decyzji w krótkim czasie.

Na podstawie analizy zadania i oceny położenia dowódca pułku podejmuje decyzje z mapy. Powzięta przez dowódcę decyzja sztab pułku wyraża na mapie decyzji, która jest podstawą do meldowania decyzji dowódcy dywizji i postawienia zadań

bojowych pododdziałom pułku oraz wykonania planu forsowania.

W decyzji o forsowaniu dowódca pułku określa: zamiar działań /jakiego nieprzyjaciela i w jakiej kolejności rozbić na podejściach do przeszkody wodnej i na przeciwległym brzegu/; sposób wykorzystania skutków uderzeń jądrowych wykonywanych na korzyść pułku; kierunek głównego uderzenia; sposób forsowania; ugrupowanie sił i środków pułku; odcinki forsowania i podział środków przeprawowych; ogniowe przygotowanie i wsparcie forsowania pułku. Oprócz tego w części wykonawczej decyzji dowódca pułku określa zadania bojowe dla pododdziałów, artylerii i odwodów oraz główne problemy zabezpieczenia inżynieryjnego i bojowego. Ponadto dowódca pułku powinien podać sposób współdziałania, dowodzenia i określić główne problemy materiałowo-technicznego zabezpieczenia forsowania.

W wielu wypadkach dowódca pułku nie będzie w stanie określić wszystkich wyżej wymienionych elementów decyzji, jednak w miarę podchodzenia do rzeki powinien je sprecyzować i przekazać podwładnym do czasu podejścia czołowych pododdziałów pułku do przeszkody wodnej.

Kolejność i treść stawianych zadań bojowych jest podobna jak w natarciu w normalnych warunkach, z tym jednak, że dodatkowo określa się te zadania, które wynikają ze specyfiki

forsowania przeszkody wodnej z marszu. Podczas stawiania zadań bojowych z zakresu forsowania przeszkody wodnej z marszu dowódca pułku określa:

- oddziałowi wydzielonemu /awangardzie/ - środki wzmocnienia, kierunek działania, odcinek forsowania i zadania na przeciwległym brzegu;
- batalionom pierwszego rzutu - odcinki forsowania i przepraw desantowych, wzmocnienie środkami przeprawowymi, rejony zatrzymania rzutów transportowych, punkty kontroli uszczelniania wozów bojowych, linię wyjściową oraz zadania na przeciwległym brzegu;
- drugiemu rzutowi lub odwodowi - rejon wyjściowy, czas i sposób zbliżania się do przeszkody wodnej i przeprawy przez nią oraz możliwe zadania na przeciwległym brzegu;
- artylerii - zadania wsparcia walki oddziału wydzielonego /awangard/, zadania podczas ogniowego przygotowania forsowania i ogniowego wsparcia natarcia na przeciwległym brzegu oraz przeprawę i kolejność przeprawiania;
- pododdziałom inżynieryjnym - miejsce sił i środków przeprawowych w ugrupowaniu bojowym pułku podczas zbliżania się do przeszkody wodnej oraz zadania zabezpieczenia forsowania przeszkody wodnej;
- odwodom specjalnym - miejsce w ugrupowaniu bojowym pułku, przeprawy i kolejność przeprawiania.

2. Organizacja współdziałania

Ważną czynnością w czasie organizacji forsowania przeszkód wodnych jest organizacja współdziałania. Celem współdziałania w natarciu z forsowaniem przeszkody wodnej z marszu jest skoordynowanie działań oddziału wydzielonego, desantu powietrznego i sił głównych pułku z uderzeniami jądrowymi w czasie i przestrzeni, w celu jak najszybszego sforsowania rzeki oraz jak najlepszego wykonania postawionego zadania.

Współdziałanie na okres forsowania organizuje się według następujących zadań:

- rozbicie pododdziałów nieprzyjaciela na podejściach do przeszkody wodnej i opanowanie przepraw przez oddział wydzielony pułku;
- forsowanie przeszkody wodnej i wykonanie zadania bliższego pułku;
- rozwinięcie natarcia na przeciwległym brzegu w celu wykonania kolejnych zadań.

Współdziałanie w pułku na okres forsowania organizuje się ogólnie w czasie organizacji forsowania, a konkretyzuje w czasie podchodzenia pododdziałów do przeszkody wodnej.

Podczas organizacji współdziałania dowódca pułku powinien określić; sposoby wykorzystania uderzeń jądrowych wykonywanych w pasie natarcia i na odcinku forsowania; sposoby wysunięcia artylerii i środków przeprawowych do przeszkody wodnej; miejsca i czas budowy przepraw oraz

kolejność pokonywania przeszkody wodnej przez oddział wydzielony i pododdziały pułku, sposoby maskowania przepraw; sygnały współdziałania oraz działanie poszczególnych elementów ugrupowania bojowego pułku.

Niezwykle ważne jest współdziałanie pododdziałów podczas rozpoczynania i trwania forsowania oraz rozwijania natarcia na przeciwległym brzegu. Istotnego znaczenia przede wszystkim nabiera problem uzgadniania wsparcia ogniowego batalionów pierwszego rzutu pułku, które przeprawiły się na przeciwległy brzeg i rozwijają natarcie.

Problemy organizacji forsowania, w tym również współdziałania i zabezpieczenia forsowania, rozpatrywane są bezpośrednio po otrzymaniu przez pułk zadania / w czasie wypracowywania decyzji/. Podczas podchodzenia do przeszkody wodnej powzięte decyzje są tylko uaktualniane.

3. Główne problemy zabezpieczenia bojowego forsowania przeszkód wodnych

Zabezpieczenie bojowe forsowania przeszkody wodnej przez pułk w natarciu, organizowane jest na ogólnych zasadach, z uwzględnieniem jednak charakterystycznych cech forsowania. W związku z ograniczoną ilością czasu na organizację działań oraz z koniecznością jednoczesnego kierowania walką pododdziałów podczas zbliżenia się

do przeszkody wodnej, dowódca pułku rozstrzyga zazwyczaj jedynie najważniejsze zagadnienia związane z organizacją zabezpieczenia forsowania. Sztab pułku z kolei na podstawie decyzji dowódcy rozwiązuje całokształt problemów w tym zakresie.

Zabezpieczenie bojowe forsowania przeszkody wodnej przez pułk obejmuje: rozpoznanie, obronę przed bronią masowego rażenia, obronę przeciwlotniczą, ubezpieczenie, zabezpieczenie techniczne, zabezpieczenie inżynieryjne, maskowanie, przeciwdziałanie radioelektroniczne, zabezpieczenie topograficzne, zabezpieczenie hydrometeorologiczne i zabezpieczenie tyłowe. W skrypcie omówiono tylko węzłowe problemy rozpoznania, obrony przed bronią masowego rażenia obrony plot, ubezpieczenia przepraw i zabezpieczenia technicznego.

a/ Rozpoznanie

Rozpoznanie powinno dostarczyć możliwie wyczerpujących i wszechstronnych danych o przeciwniku, samej przeszkodzie wodnej i terenie, które umożliwią powzięcie decyzji, skuteczne forsowanie przeszkody wodnej z marszu i prowadzenie natarcia na przeciwnym brzegu. Dane te mogą być uzyskiwane różnymi drogami, m.in.: od sztabu wyższego, lotnictwa, partyzantów, miejscowej ludności, z opisów rzek, studium map i zdjęć lotniczych, od

własnych pododdziałów rozpoznawczych itp.

Rozpoznanie powinno ustalić: siłę i skład zgrupowań nieprzyjaciela, które mogą być użyte do obrony przeszkody wodnej; rejonny rozmieszczenia środków napadu jądrowego, szerokość i głębokość przeszkody wodnej, szybkość prądu, charakter brzegów, istnienie urządzeń hydrotechnicznych, mostów, brodów i miejsc dogodnych do przeprawy czołgów pod wodą; dogodne odcinki do przeprawy desantowej i promowej; ilość i charakter zapór oraz wielkość rejonów skażonych na podejściu i na przeciwległym brzegu przeszkody wodnej. Dowódca pułku w zasadzie swoimi siłami i środkami nie jest w stanie tych wszystkich danych uzyskać, gdyż przekracza to możliwości samodzielnego patrolu rozpoznawczego. Brakujące dane może uzyskać od szczebla wyższego. W sprzyjających warunkach pododdziały rozpoznawcze powinny dążyć do opanowania istniejących przepraw wykorzystywanych przez nieprzyjaciela, a także opanowania niektórych rejonów na przeciwległym brzegu.

b/ Obrona przed bronią masowego rażenia.

Obronę przed bronią masowego rażenia podczas forsowania przeszkód wodnych organizuje się w celu stworzenia nacierającemu pułkowi możliwości pokonania przeszkód wodnych oraz zapewnienia ciągłości przeprawy pułku w warunkach masowych skażeń.

Głównymi obiektami uderzeń jądrowych nieprzyjaciela broniącego przeszkody wodnej mogą być: pierwszy rzut pułku podchodzący do przeszkody wodnej, drugi rzut przebywający w rejonie wyjściowym do forsowania, przeprawy promowe i czołgów pod wodą, stanowisko dowodzenia pułku i stanowiska ogniowe artylerii.

Nieprzyjaciel może wykonać powietrzne /niskie i wysokie/, naziemne lub nawodne wybuchy jądrowe oraz stosować zapory jądrowe na brzegu lub w korycie rzeki. W wyniku wybuchu min jądrowych lub naziemnych uderzeń jądrowych na przeszkodzie wodnej ulegną zniszczeniu przeprawy oraz siły i środki przeprowadzającego się pułku. Ponadto powstanie deformacja terenu, a wody w korycie rzeki mogą ulec spiętrzeniu na skutek powstałych nasypów i lejów /przegrodzenia rzeki/.

Podczas forsowania przez pułk przeszkody wodnej nieprzyjaciel może użyć broni chemicznej w celu: zniszczenia lub obezwładnienia siły żywej, skażenia przepraw i dróg dojazdu oraz izolowania drugiego rzutu od przepraw.

Organizacja i realizacja obrony przed bronią masowego rażenia podczas forsowania przeszkód wodnych przez pułk obejmuje:

- prognozowanie skutków ewentualnych zniszczeń, deformacji i zalania terenu oraz skażeń;
- rozpoznanie skażeń i zakazań na podejściach do przeszkody wodnej, w rejonach przepraw i na przeciwległym brzegu;

- powiadamianie wojsk o skażeniach i zakażeniach na rubieży przeszkody wodnej;
- rozśrodkowanie i manewr przeprawami;
- wykorzystanie indywidualnych środków ochronnych właściwości ochronnych techniki bojowej i terenu;
- stosowanie najwłaściwszych sposobów pokonywania przez wojska zapór jądrowych i stref skażeń podczas podejścia do przeszkody wodnej i jej forsowania;
- przygotowanie dróg do manewru wojsk na odcinku forsowania oraz manewru sprzętem przeprawowo-desantowym;
- rozbudowę inżynieryjną rejonu wyjściowego do forsowania;
- kontrolę napromienienia i skażenia ludzi, techniki bojowej, środków przeprawowych, materiałowych i żywności;
- zaopatrzenie wojsk w środki ochronne;
- likwidację skutków użycia przez nieprzyjaciela broni masowego rażenia.

c/ Obrona przeciwlotnicza

Decydujące znaczenie dla pokonania przez pułk przeszkody wodnej ma skuteczna osłona wojsk i przepraw przed atakami z powietrza. Zadania osłony przeciwlotniczej wojsk w czasie podchodzenia do przeszkody wodnej, forsowania oraz działania na przeciwległym brzegu realizują siły i środki wojsk obrony przeciwlotniczej w ramach

systemu OPL związków taktycznych i operacyjnych, jak również lotnictwo myśliwskie.

Do walki z samolotami działającymi na małej wysokości wykorzystuje się organiczne pododdziały przeciwlotnicze pułku i pododdziały piechoty oraz środki pokładowe czołgów i transporterów opancerzonych. W czasie podchodzenia do przeszkody wodnej najbardziej narażone na uderzenia z powietrza pododdziały pułku są osłaniane organicznymi środkami OPL pułku. Rozmieszcza się je wzdłuż kolumn na samochodach, skąd mogą prowadzić ogień w ruchu i z krótkich przystanków. Osłonę maszerujących pododdziałów czołgów zapewniają wielkokalibrowe przeciwlotnicze karabiny maszynowe zmontowane na czołgach oraz organiczne środki OPL pułku czołgów.

Osłona pododdziałów pułku na terenie własnym podczas przeprawy może być realizowana siłami i środkami obrony przeciwlotniczej dywizji i armii. Do bezpośredniej osłony przeprawy może zostać wyznaczony dywizyjny pułk artylerii przeciwlotniczej lub armijny pułk artylerii przeciwlotniczej małego kalibru. Przeprawa może być również osłaniana przez pododdziały przeciwdziałania radioelektronicznego.

Na korzyść pułku działającego jako OW dywizji na głównym kierunku uderzenia armii z zadaniem uchwycenia przeprawy /np. mostu/ może działać dywizyjny pułk artylerii przeciwlotniczej. Pułk artylerii przeciwlotniczej ugrupowuje

się w kolumnie marszowej oddziału wydzielonego bateriami lub plutonami. W wypadku uchwycenia przez OW przeprawy i rejonu na przeciwnym brzegu przeprowadza się tam część artylerii przeciwlotniczej. W miarę poszerzenia zdobytego terenu na przeciwnym brzegu rzeki przegrupowuje się pozostałe baterie z takim wyliczeniem, aby zapewnić walczącym wojskom najsilniejszą osłonę przed lotnictwem przeciwnika.

d/ Ubezpieczenie przepraw.

Ubezpieczenie ma na celu zapobiec niespodziewanemu i bezpośredniemu napadowi nieprzyjaciela na przeprawy od strony lądu i wody. W celu należytego ubezpieczenia przepraw trzeba poczynić szereg przedsięwzięć, jak: zorganizować odpowiednią sieć posterunków obserwacyjnych, wydzielić siły i środki do patrolowania lustra wody, utworzyć zagrody i przeszkody /czaty/ po obu stronach miejsc przeprawowych, zwłaszcza w górę rzeki, przygotować materiały do gaszenia pożarów, wydzielić odpowiednio wzmocnione pododdziały do bezpośredniej obrony przepraw, przede wszystkim promowych i czołgów pod wodą. Dla ochrony miejsc przepraw dowódcy odcinków forsowania powinni wydzielić odpowiednie pododdziały w sile drużyny /plutonu/ wyposażonej w środki ogniowe /ckm, działa plot, środki ppanc itp/. Zadaniem tych pododdziałów byłaby obrona przez cały czas przeprawy - aż do zakończenia forsowania przez

dany pododdział, z którego zostały one wydzielone. Następny pododdział /oddział/ wydziela nowe siły do ubezpieczenia przeprawy. Obrona przepraw i dobra jej organizacja mają decydujący wpływ na ciągłość forsowania i natarcia.

e/ Zabezpieczenie techniczne /czołgowe i samochodowe/ pułku w czasie forsowania przeszkód wodnych.

Bezpośrednim organizatorem zabezpieczenia technicznego pododdziałów w czasie forsowania przeszkód wodnych jest pułk, czasami - w zależności od rodzaju przeszkody wodnej - dywizja. Całością prac związanych z zabezpieczeniem technicznym kieruje zastępca dowódcy pułku ds. technicznych. Sprzęt do forsowania przygotowuje się bezpośrednio w kompaniach. Pododdziały i sprzęt techniczny przygotowuje się do forsowania przeszkód wodnych, a zwłaszcza do przeprawy czołgów pod wodą, głównie w okresie poprzedzającym działania bojowe. Zakres prac związanych z bezpośrednim przygotowaniem czołgów zależy od rodzaju przeprawy, typu czołgów i przystosowania ich do forsowania przez zakłady produkcyjne i warsztaty remontowe. Prace w zakresie bezpośredniego przygotowania do forsowania czołgów pod wodą wykonuje się w rejonach wyjściowych znajdujących się poza zasięgiem obserwacji naziemnej nieprzyjaciela w odległości 3-5 km od brzegu rzeki. Prace

te obejmują: uszczelnienie czołgów, przymocowanie zaworów do rur wydechowych i zamocowanie rury doprowadzającej powietrze. Trwają one około 30-40 minut. Przy każdej z przepraw czołgów organizuje się grupy ewakuacyjne lub remontowo-ewakuacyjne. Zadaniem tych grup jest ewakuacja ugrzęźłych lub zatopionych czołgów oraz udzielenie pomocy załogom w przeprowadzaniu remontu bieżącego czołgów uszkodzonych podczas przeprawy. Czołgi przystosowane do przeprawy pod wodą są w stanie forsować przeszkody wodne o następującej charakterystyce:

- głębokość - do 5,0 m;
- szerokość - do 1000 m;
- szybkość prądu - do 1,5 m/sek;
- kąt nachylenia brzegu przy wjeździe - do 20°;
- kąt nachylenia brzegu przy wyjeździe - do 15°;
- spadki dna w kierunku jazdy - do 15°;
- wzniesienia maksymalne dna - do 10°;

Dla samochodów ciężarowych nie przygotowanych do pokonywania przeszkód wodnych w bród głębokość brodu o dnie twardym nie może przekroczyć:

- przy szybkości prądu do 1 m/sek. - 50 cm;
- przy szybkości prądu do 1-2 m/sek. - 40 cm;
- przy szybkości prądu do 2-3 m/sek. - 30 cm.

Przy częściowym przygotowaniu samochodów do przeprawy głębokość brodu może się zwiększyć o około 30cm, a przy całkowitym przygotowaniu pojazdu

można pokonywać jeszcze większe głębokości, dochodzące do 1,5, a niekiedy nawet do 2 m.

W tym ostatnim wypadku po obu stronach rzeki, a jeśli to jest niemożliwe - chociaż po stronie przeciwległej, należy umieścić 1-2 ciągniki przeznaczone do wyciągania pojazdów, które ugrzęzły.

W celu przygotowania pojazdów do pokonywania brodów głębokości około 1,5 m wykorzystuje się odpowiednie zestawy uszczelniające.

4. Dokumentacja i planowanie forsowania przeszkód wodnych na szczeblu pułku.

W sztabie pułku powinno się wykonywać tylko takie dokumenty, które mają wartość praktyczną. W warunkach forsowania z marszu sztab pułku opracowuje graficznie na mapie plan forsowania, który stanowi podstawę do stawiania zadań bojowych pododdziałom pułku. Do planu należy opracować załącznik - tabelę forsowania przeszkody wodnej.

Plan forsowania opracowuje sztab pułku pod nadzorem szefa sztabu pułku, natomiast tabelę forsowania - starszy pomocnik szefa sztabu ds. operacyjnych i szef saperów pułku z udziałem zainteresowanych oficerów sztabu oraz dowódców rodzajów wojsk i szefów służb.

W tabeli forsowania podaje się skład pododdziałów przeprowadzających się na transporterach opancerzonych, liczbę i rodzaje przepraw,

na których pułk będzie pokonywał przeszkodę wodną, ilość środków przeprawowych na każdej przeprawie, skład poszczególnych fal z określeniem konkretnych pododdziałów i sprzętu bojowego - oraz czas trwania forsowania i przeprawy.

Niezależnie od wymienionych dokumentów sztab pułku może opracować, jeśli mu czas na to pozwoli, również inne dokumenty pomocnicze. Opracowane dokumenty należy uaktualniać odpowiednio do zaistniałej sytuacji bojowej i warunków forsowania.

ROZDZIAŁ III. PROWADZENIE FORSOWANIA

1. Podejście pułku do przeszkody wodnej i forsowanie jej z marszu przez pododdziały czołowe pułku.

Pułk przed otrzymaniem zadania do forsowania może się znajdować w rejonie wyjściowym położonym w głębi, w drugim rzucie nacierającej dywizji, lub prowadzić pościg za rozbitym i wycofującym się nieprzyjacielem. Z powyższego wynika, że najdogodniejsze warunki forsowania zaistnieją wówczas, gdy pułk będzie prowadził pościg. W pozostałych wypadkach pułk zmuszony będzie najpierw pokonać opór nieprzyjaciela przed przeszkodą wodną, a dopiero potem może przejść do pościgu i forsowania rzeki.

Ważnym zagadnieniem jest wykorzystanie, przez pułk skutków uderzeń broni jądrowej wyższego szczebla i niedopuszczenie do obsadzenia przeciwległego brzegu przez wycofujące się pododdziały nieprzyjaciela. W tym celu dywizja powinna zorganizować i wysadzić taktyczny desant powietrzny /śmigłowcowy/ na przeciwległym brzegu przeszkody wodnej oraz wysłać oddziały wydzielone pułku lub dywizji w celu opanowania istniejących przepraw lub dogodnych rejonów do forsowania. W skład oddziału wydzielonego należy włączać grupy rozpoznawczo-torujące do wykonywania

przejsć w zaporach^{x/}.

Pułk działający jako oddział wydzielony dywizji podchodzi zazwyczaj do przeszkody wodnej w ugrupowaniu przedbojowym /niekiedy w ugrupowaniu marszowym/, wykorzystując jedną lub kilka dróg i mając w przodzie ubezpieczenie oraz samodzielny patrol rozpoznawczy. Siły główne pułku z zasady ubezpiecza awangarda lub szpica czołowa. Awangarda pułku powinna być wzmocniona taką ilością samobieżnych środków przeprawowo-desantowych, aby mogła przeprowadzić na przeciwległy brzeg główne siły w jednej fali.

W celu stworzenia warunków do szybkiego rozwinięcia wojsk w ugrupowanie bojowe i forsowania przeszkody wodnej przez oddział wydzielony należy na czołe kolumn awangardy przesuwac czołgi, a za awangardą - część artylerii organicznej i środki przeprawowo-desantowe.

W czasie podchodzenia do przeszkody wodnej pułk działający jako oddział wydzielony nie powinien wdawać się w przewlekłe walki z wycofującym się nieprzyjacielem. Jeżeli przewiduje się wykonanie uderzeń jądrowych na obronę nieprzyjaciela, pułk powinien zatrzymać się na rubieży bezpieczeństwa.

x/ Na załącznikach nr 7 i 8 przedstawiono możliwe warianty wykonania przejść w zaporach na przeprawie desantowej.

Na tej rubieży pułk, a zwłaszcza awangarda pułku powinna załadować się na środki przeprawowe i w ślad za uderzeniami jądrowymi i lotnictwa szybko zbliżyć się do rzeki oraz sforsować ją z marszu. Forsowanie przeszkody wodnej przez awangardę wspierają ogniem na wprost czołgi, artyleria przeciwpancerna oraz artyleria awangardy i pułku do ognia pośredniego. Następnie w ślad za awangardą przeprawiają się siły główne pułku.

W wypadku uchwycenia przez pułk, działający jako oddział wydzielony, istniejących przepraw /mostów, brodów/ należy natychmiast przeprawiać czołgi i część artylerii na przeciwległy brzeg oraz nie dopuścić do zniszczenia opanowanej przeprawy.

Jeżeli pułk forsuje przeszkodę wodną w składzie pierwszego rzutu dywizji, to wówczas wysyła ze swego składu oddział wydzielony w sile wzmocnionego batalionu wspartego czołgami, artylerią i środkami przeprawowymi. Bataliony pierwszego rzutu pułku powinny zapewnić oddziałowi wydzielonemu pułku dogodne warunki przekroczenia rubieży styczności wojsk i swobodę działania. Siły główne pułku powinny w miarę możliwości omijać punkty oporu nieprzyjaciela, dążąc do wyjścia na jego tyły i skrzydła. Bataliony pierwszego rzutu pułku przechodzą do pościgu i z marszu - pod osłoną czołgów rozwiniętych nad brzegiem rzeki - forsują przeszkodę

dę wodną na swoich odcinkach forsowania, mając w pierwszym rzucie pododdziały na transporterach opancerzonych /pływających/.

W wypadku kontrataków nieprzyjaciela w czasie podchodzenia pododdziałów do przeszkody wodnej pułk powinien do ich odparcia angażować tylko część swych sił, natomiast siły główne pułku powinny dążyć do sforsowania z marszu przeszkody wodnej. Jeżeli siły nieprzyjaciela wychodzące do kontrataku są znaczne, konieczne będzie zaangażowanie do ich odparcia całości sił pierwszego rzutu pułku. Wtedy należy wprowadzić do walki drugi rzut, z zadaniem sforsowania przeszkody wodnej i opanowania rejonu umożliwiającego rozwinięcie natarcia na przeciwległym brzegu. Odpieranie kontrataków nieprzyjaciela nie powinno przybrać formy walki obronnej.

2. Forsowanie przeszkody wodnej przez siły główne pułku

Po opanowaniu przeciwległego brzegu i zniszczeniu /obezwładnieniu/ środków przeciwpancer-nych nieprzyjaciela strzelających na lustro wody pododdziały saperów i zabezpieczenia czołgowo-technicznego przystępują do przygotowania przepraw czołgów pod wodą oraz przepraw promowych, które organizuje i urządza dywizja.

Drugi rzut pułku w tym czasie wychodzi z rejonu wyjściowego i pozostawia środki transportu,

nie mogące się przeprawiać wpraw, w rejonie za-
trzymania rzutu transportowego, a pododdziały na
transporterach opancerzonych /pływających/, wyko-
rzystując jedną z urządzonych przepraw desantowych
batalionów pierwszego rzutu, przeprawiają się na
przeciwległy brzeg. Jednocześnie po urządzeniu
przeprawy promowej przeprawia się rzut transpor-
towy batalionów pierwszego i drugiego rzutu oraz
pozostałą artylerię i tyły pułku.

Czołgi rozwinięte na brzegu wyjściowym
wspierają ogniem na wprost forsowanie batalionów
pierwszego rzutu pułku, a następnie udają się na
przeprawy czołgów pod wodą. Czołgi przeprawia
się pod wodą sposobem przeciągania /bezzałogo-
wej przeprawy pod wodą/ lub pojedynczo w kolum-
nach z załogami na własnym chodzie. Pierwszy
sposób jest coraz częściej stosowany ze względu
na większe bezpieczeństwo załóg czołgów.

Czołgi po przeprawieniu się dołączają do
pododdziałów piechoty lub organizuje się z nich
oddział wydzielony w celu opanowania ważnego
rejonu lub węzła dróg zapewniającego rozwinięcie
natarcia i wykonanie zadania pułku.

Pododdziały artylerii przeciwlotniczej
organicznej i przydzielonej rozwija się na brze-
gu wyjściowym na kierunku głównego uderzenia
pułku w celu osłony forsowania głównych sił puł-
ku i najważniejszej przeprawy przed uderzeniami
lotnictwa nieprzyjaciela. Część środków przeciw-

lotniczych należy przeprowadzić jednocześnie z batalionami pierwszego rzutu w celu osłony pododdziałów prowadzących walkę na przeciwległym brzegu przed uderzeniami lotnictwa.

Za batalionami pierwszego rzutu celowo jest przeprowadzić odwód przeciwpancerny pułku, który powinien zająć rejon wyjściowy na przeciwległym brzegu w gotowości do rozwinięcia na najbardziej zagrożonym kierunku.

Artylerię do ognia pośredniego należy przeprowadzić bateriami /dywizjonami/, mając na uwadze to, by większa jej część mogła bez przerwy wspierać ogniem forsowanie sił głównych pułku.

Pododdziały pułku, które sforsowały przeszkodę wodną, niszczą ocalałe środki ogniowe i punkty oporu nieprzyjaciela rozmieszczone na przeciwległym brzegu oraz przesuwają się do przodu na planowanych kierunkach natarcia.

Podczas forsowania należy unikać zbyt dużego skupiania pododdziałów i sprzętu bojowego nad przeszkodą wodną. W tym celu powinno się w sposób ciągły dowodzić przeprawą wojsk oraz kierować z rejonu wyjściowego kolejno pododdziały na poszczególne przeprawy desantowe, czołgów pod wodą i promowe. Do kierowania całością przeprawy pododdziałów pułku organizuje się posterunki regulacji ruchu. Kierują one na przeprawy tylko taką ilość pododdziałów i sprzętu bojowego, która może przeprowadzić się na przeciwległy brzeg w jednym

obrocie środków przeprawowych lub zachowując określone odległości między poszczególnymi rzutami przeprawiającymi się na pływających transporterach opancerzonych.

Drugi rzut pułku może przeprowadzać się na jednej z przepraw desantowych batalionu pierwszego rzutu pułku lub na przeprawach promowych i mostowych /jeśli takie dywizja lub armia organizuje na odcinku forsowania pułku/. Po przeprowadzeniu się drugi rzut /odwód/ powinien być wykorzystany do rozwinięcia powodzenia i poszerzenia opanowanego rejonu na przeciwległym brzegu lub rozbicia podchodzących odwódów nieprzyjaciela. W zasadzie drugi rzut pułku powinien być używany na kierunku głównego uderzenia pułku i do realizacji najważniejszego zadania.

W wypadku, gdy forsowanie przeszkody wodnej przygotowane zostało w ograniczonym czasie, rozpoczyna się ono z zasady podczas ogniowego przygotowania, w tym i uderzeniami broni jądrowej. Bataliony pierwszego rzutu pułku załadowują się na pływające transportery opancerzone i samobieżne środki przeprawowo-desantowe i wykorzystując skutki uderzeń jądrowych oraz przygotowanie ogniowe forsują z marszu przeszkodę wodną.

Z przedstawionych rozważań wynika, że forsowanie przeszkód wodnych z marszu we współczesnych warunkach powinno być prowadzone w

temple nie mniejszym niż natarcie bez pokonywania przeszkód wodnych. Stąd też i zadania bojowe będą w zasadzie stawiane pułkowi w zależności od sytuacji i położenia na taką samą głębokość, jak w natarciu normalnym.

Zasadniczym sposobem pokonywania przeszkód wodnych powinno być forsowanie z marszu bez przerwania działań zaczepnych i w takim ugrupowaniu bojowym, w jakim pododdziały pułku podeszły do przeszkody wodnej.

Powodzenie nacierających pododdziałów pułku podczas forsowania przeszkód wodnych /w toku działań zaczepnych/ będzie przede wszystkim zależało od umiejętnego i właściwego wykorzystania potęgi ognia współczesnych środków rażenia oraz możliwości środków przeprawowych. Ponadto poważną rolę spełnią manewr siłami i środkami na przeprawach, a także przeprawami oraz umiejętnie wykorzystanie wszystkich rodzajów wojsk.

OPRACOWAŁ
ADIUNKT KATEDRY TO
I SZT. OPER.

SPRAWDZIŁ
KIEROWNIK I KURSU

ppłk dypl. T. WÓJCİK

ppłk dr A. BĄK

Wydrukowano w 200 egz.

Egz. Nr 1-200 Bibl. T.

Wyk. Ppłk Wójcik

Druk. S. E. dn. 24. 10. 70r.

Nr ks. 01443/03128/WW.

Kor. M. G.

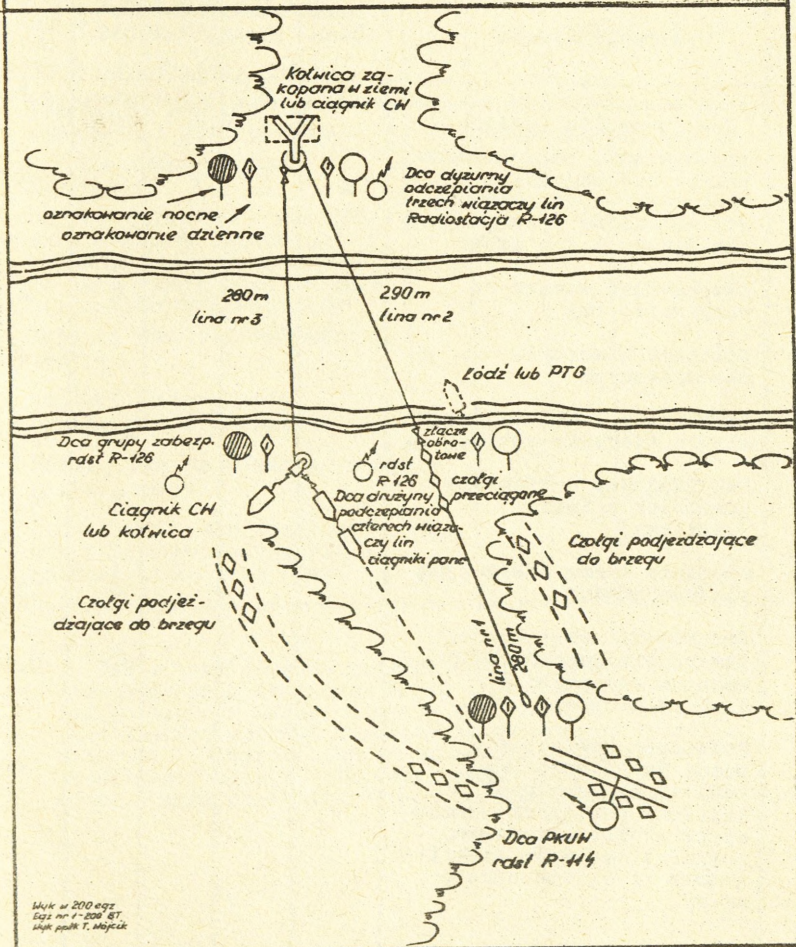
BIBLIOGRAFIA

1. Regulamin Walki Sił Zbrojnych PRL /dywizja-pułk/, str. 160-170, nr bibl.010965.
2. Biuletyn Informacyjny nr 4/88 - 1968, str. 93-146, nr bibl.013169.
3. Instrukcja o forsowaniu przeszkód wodnych. Inż.111/59, nr bibl.8590.
4. Instrukcja: "O przeprawie czołgów pod wodą". Szkol.264/66, nr bibl.pf-12062.
5. Projekt instrukcji forsowania przeszkód wodnych. Wyd.ASG-1966r.
6. Ppłk dypl. Eugeniusz Przybylski: "Zasady organizacji i prowadzenia forsowania przez pułk". Skrypt ASG, nr bibl.09490.
7. Podr. "Taktyka ogólna". Szt.Gen.408/67, str. 195-206, nr bibl.012887.
8. Podr. "Działania bojowe wojsk bez użycia broni masowego rażenia". Szt.Gen.429/68, str.91-97, nr bibl.013278.
9. Płk dypl.M.Plikus: "Uwagi o forsowaniu przeszkód wodnych". Myśl Wojskowa nr 6/68, str.24-28.
10. Ppłk inż.F.Mucha: "Pokonywanie przeszkód wodnych przez czołgi bez załóg". Myśl Wojskowa /tajna/ 64/68, nr bibl.013191.

ZALĄCZNIKI

1. Schemat odcinka forsowania przeszkody wodnej z marszu przez pułk.
2. Schemat przeprawy desantowej batalionu piechoty.
3. Schemat przeprawy czołgów pod wodą.
4. Organizacja przeprawy czołgów pod wodą przy zastosowaniu lin stalowych/sposobem przeciągania/.
5. Wykaz czynności w czasie przygotowania czołgu do pokonania przeszkody wodnej bez załogi /sposobem przeciągania/.
6. Skład i wyposażenie grupy zabezpieczenia /do przeprawy czołgów pod wodą sposobem przeciągania/.
7. Wariant wykonania przejść na przeprawie desantowej podczas forsowania bp.
8. Wariant forsowania przez bp zaminowanej przeszkody wodnej.

ORGANIZACJA PRZEPRAWY CZOŁGÓW POD WODĄ, PRZY ZASTOSOWANIU LIN STAŁOWYCH (sposobem przeciągania)

WYKAZ CZYNNOŚCI W CZASIE PRZYGOTOWYWANIA CZOŁGU
DO POKONYWANIA PRZESZKODY WODNEJ BEZ ZAŁOGI
/sposobem przeciągania/

Wyszczególnienie	W Y K O N A W C Y				Pracochłonność.
	D-ca	Mech	Dział	Lad.	
1	2	3	4	5	6
<u>Przygotowanie czołgu:</u>					
Zamontowanie zdejmowanych pokryw nad chłodnicą i wentylatorem, sprawdzenie czy szczelnie przylegają i jak działają ich zamki	5	5	5	-	15
Zamocowanie zaworu do rury wylotowej				2	2
Odcięcie ezektorów mechanicznych		1			1
Zamknięcie korkiem gumowym ciecru kierunkowego KM - u				0,5	0,5
Nałożenie na reflektory pokrowców z folii igelitowej				1	1
Owiniecie taśmą izolacyjną członów anteny				1	1
Sprawdzenie szczelności zamknięcia gniazda wtykowego do łączności z dowódcą desantu				0,5	0,5
Nałożenie pokrowców z folii igelitowej na radiostacje, czołgowe telefony wewnętrzne, wzmacniacz elektromaszynowy, zespół żyroskopów stabilizatora i silnik obrotu wieży.	4				4

1	2	3	4	5	6
Nałożenie pokrowców gumowych na wylot lufy armaty, wentylator wieży, szczeliny sprężonego KM-u i całownika, sprawdzenie pokrowca armaty pancernej				3	3
Średni czas potrzebny na przygotowanie czołgu wynosi:				<u>9 do 11 minut</u>	
<u>Dehermetyzacja czołgu</u>					
Otworzenie pokrywy nad chłodnicą i wentylatorem					
Zdjęcie zaworu z rury wydechowej			2		2
Zdjęcie pokrowca z wentylatora wieży, ze sprężonego karabinu maszynowego, wylotu lufy armaty oraz wyjęcie korka z kierunkowego KM-u				3	3
Zdjęcie pokrowca wewnątrz czołgu	2				2
Zdjęcie pokrywy znad chłodnicy i wentylatora		2	2		
Średni czas na dehermetyzację czołgu wynosi:				<u>4 minuty</u>	
Średni czas na przygotowanie i dehermetyzację czołgu wynosi: 12 - 14 minut					

U W A G A :

Czasy przyjęto na podstawie praktycznego wykonania poszczególnych czynności przez trzy dobrze wyszkolone załogi czołgów mających wszystkie elementy uszczelniające w pełni sprawne technicznie /w okresie letnim/. W tabeli nie ujęto czasu potrzebnego na sprawdzenie szczelności czołgu, ponieważ czynność tę należy wykonywać w garnizonie lub w rejonie ześrodkowania.

Załącznik nr 6

SKŁAD I WYPOSAŻENIE GRUPY ZABEZPIECZENIA
/do przeprawy czołgów pod wodą sposobem przeciągania/

SKŁAD OSOBOWY I WYPOSAŻENIE	Liczba	
	ludzie	sprzet
1	2	3
1. Dowództwo grupy zabezpieczenia		
Dowódca /oficer służby techniczno-czołgo- wej /	1	
Radiotelegrafista	1	
RAZEM:	2	
<u>Wypożażenie</u>		
Radiostacja R-114 lub R - 113		1
Radiostacja R-126		1
Komplet chorągiewek sygnałowych		1
Latarka sygnalizacyjna		1
Megafon / tuba /		1
2. Drużyna zaczepiania czołgów		
/na brzegu własnym /		
Dowódca drużyny - podoficer zawodowy służby techniczno-czołgowej	1	
Więzające lin	3	
Płetwonurkowie	2	
RAZEM:	6	
3. Drużyna odczepiania czołgów		
/ na brzegu przeciwnym /		
Dowódca drużyny - podoficer zawodowy służby techniczno-czołgowej.	1	
Więzające lin	3	
RAZEM:	4	
<u>Wypożażenie</u>		
Pływający transporter gąsienicowy K-61		1
Łódź DL - 10		1

1	2	3
Lina $\varnothing$ 31 - 36 mm /dług.zależnie od szerokości rzeki /		3
Kotwa metalowa		2
Koło linowe		3
Radiostacja R - 126		2
Indywidualny zestaw pletwonurków		2
Młoty fortyfikacyjne		20
Młotek 1 kg		2
Wybijak kowalski		2
Sworznie do zabijania kotwy		80
Złącza obrotowe		4
Złącza zwykłe		6
Komplet chorągiewek sygnalizacyjnych		3
Latarka sygnalizacyjna		3
Linka krótka 3m		3
Kamizelki ratownicze /na środku przewożącym/		14
Rękawice ochronne		10
<u>4. Drużyna ciągników</u>		
Dowódca ciągnika	2	
Mechanik kierowca	2	
Wiązacz lin	2	
Razem:	6	
Ciągnik lub czołgi		2
Ogółem ludzi w grupie zabezpieczenia	18	

Przygotowanie grupy zabezpieczenia do pokonywania
przeszkody wodnej

W celu szybkiego rozwinięcia grupy zabezpieczenia należy zestaw do przeciągania czołgów załadować w następujący sposób. Na transporter gąsienicowy K - 61:

- dwie liny nr 2 i 3 /numeracje lin podano w zał.4/;
- kotwicę ze sworzniami;
- koło linowe do zmiany kierunku na brzegu przeciwległym;
- dwie rolki podtrzymujące liny;
- 10 młotków fortyfikacyjnych 5 kg, 2 młotki 1 kg i wybijak do sworzni;
- oznakowanie brzegu przeciwległego;
- drużynę odczepiającą czołgi i zabijającą kotwę.

Na samochód Star 6 x 6 :

- linę nr 1 ;
- kotwę ze sworzniami, gdy zmienia się kierunek na brzegu własnym i brakuje ciągnika CW z lemieszem;
- koło linowe do zmiany kierunku na brzegu własnym;
- rolki podtrzymujące linę;
- jedno złącze obrotowe i kilka zwykłych;
- młoty fortyfikacyjne 5 kg, 2 młotki 1 kg i wybijak do sworzni;
- oznakowanie;
- drużynę zaczepiania czołgów.

Umieszczenie kotwy na transporterze gąsienicowym wydaje się konieczne wówczas, gdy ma możliwości umieszczenia na brzegu przeciwległym ciągnika CW z lemieszem.

5.10.1944

BIBLIOTEKA NAUKOWA ABB WP
Archiwum Państwa Zbrojnego i Armii

EX 1014

039901

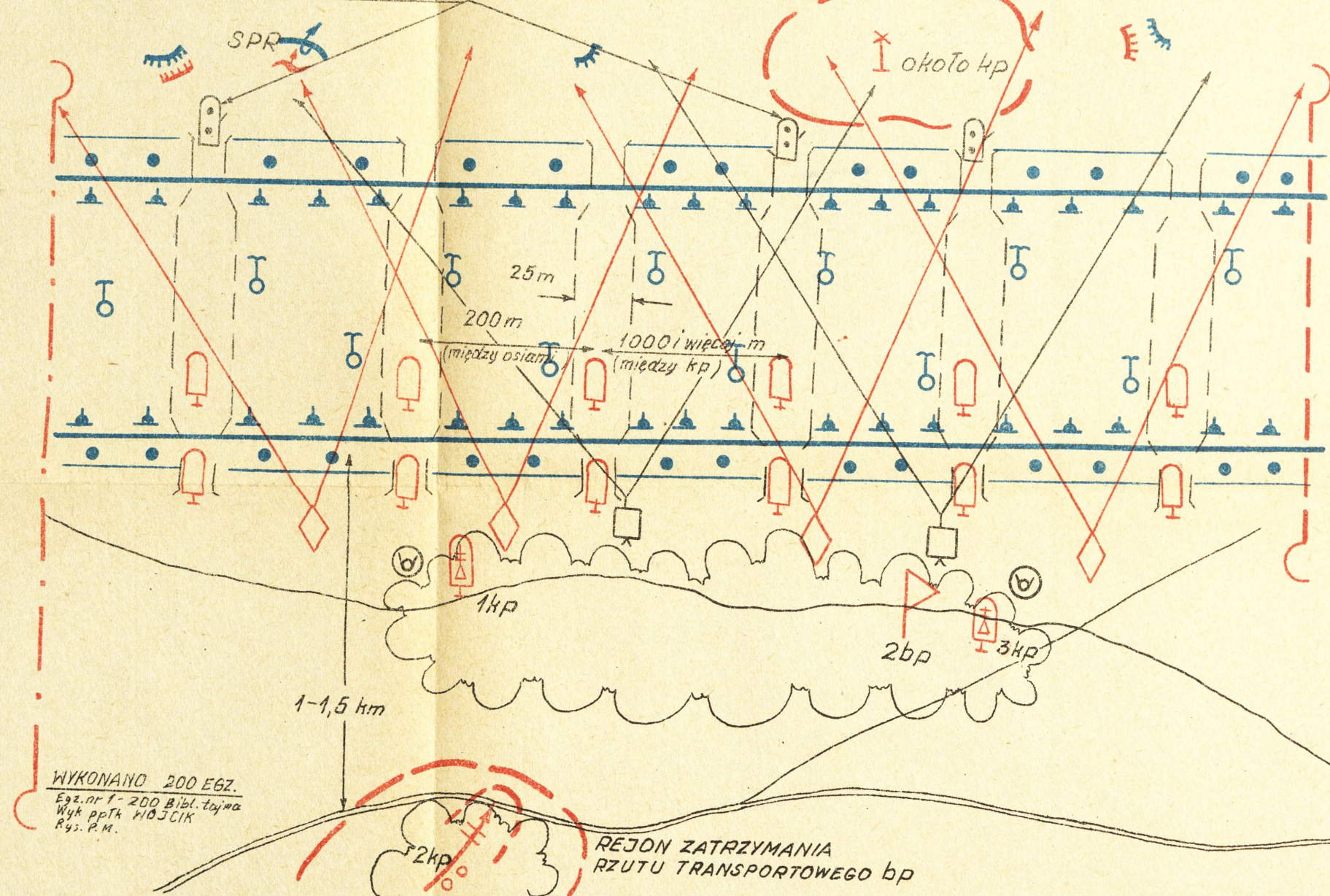
WARIANT WYKONANIA PRZEJŚĆ NA PRZEPRAWIE DESANTOWEJ PODCZAS FORSOWANIA bp (O POJEMNOŚCI DWÓCH KOMPANII)

ZALĄCZNIK NR 7

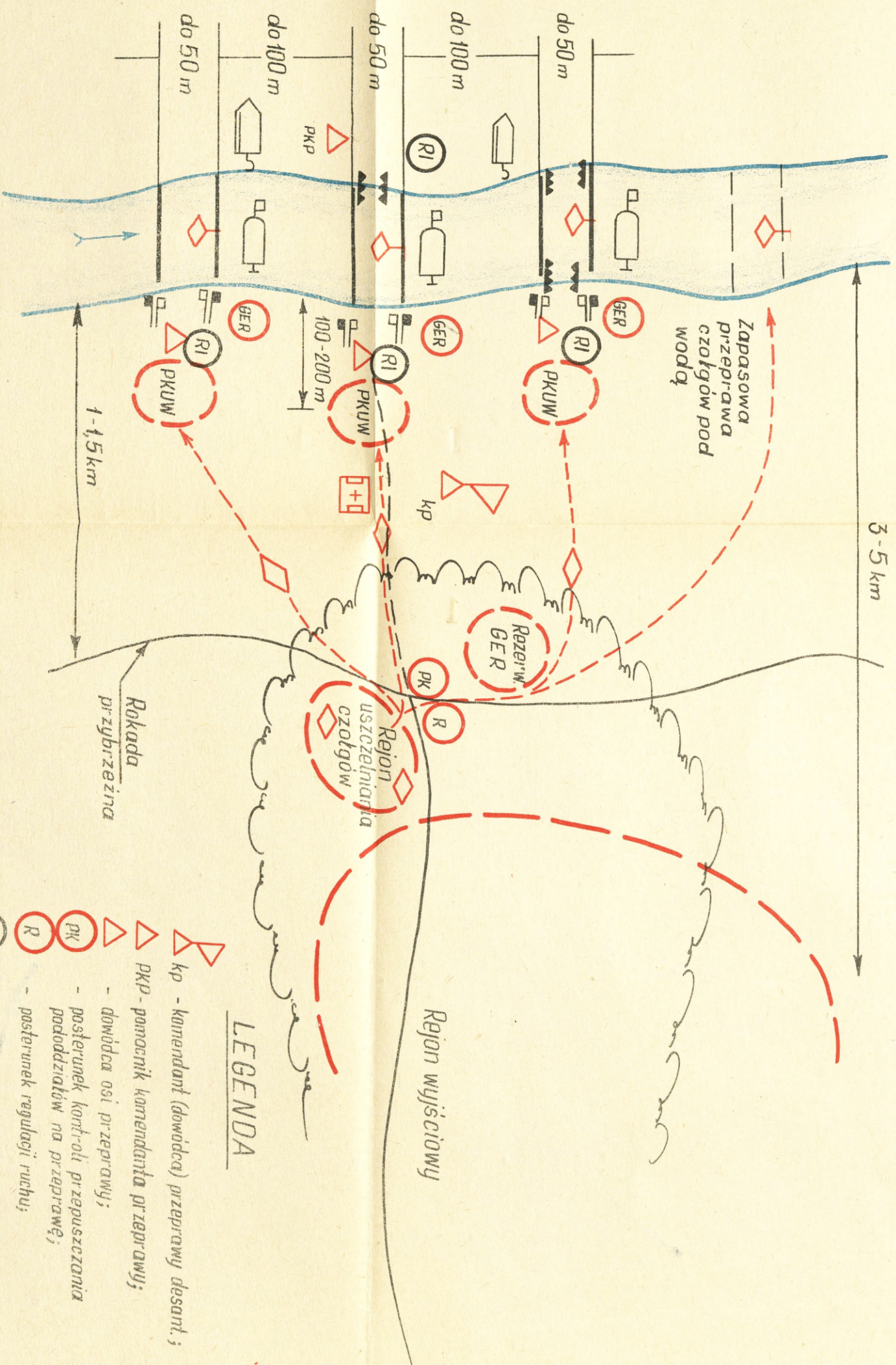
~~TAJNE~~

Egz. nr ...
Nr ks. 03123/WW

GRUPY ROZPOZNAWCZO TORUJĄCE bp

SCHEMAT PRZEPRAWY CZOLGÓW POD WODĄ (w a r i a n t)

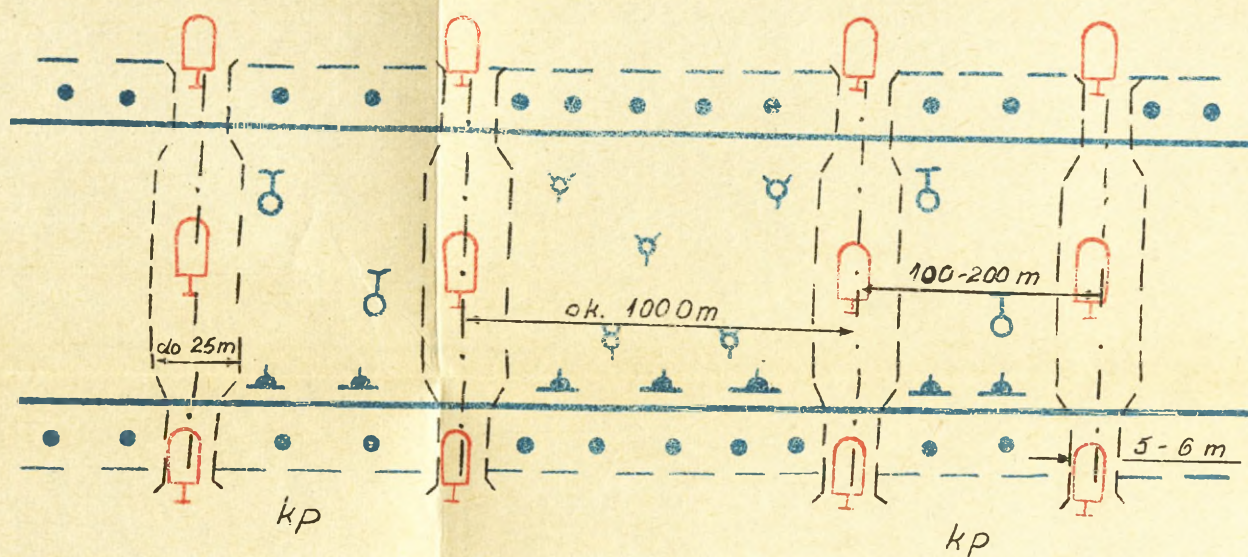

LEGENDA

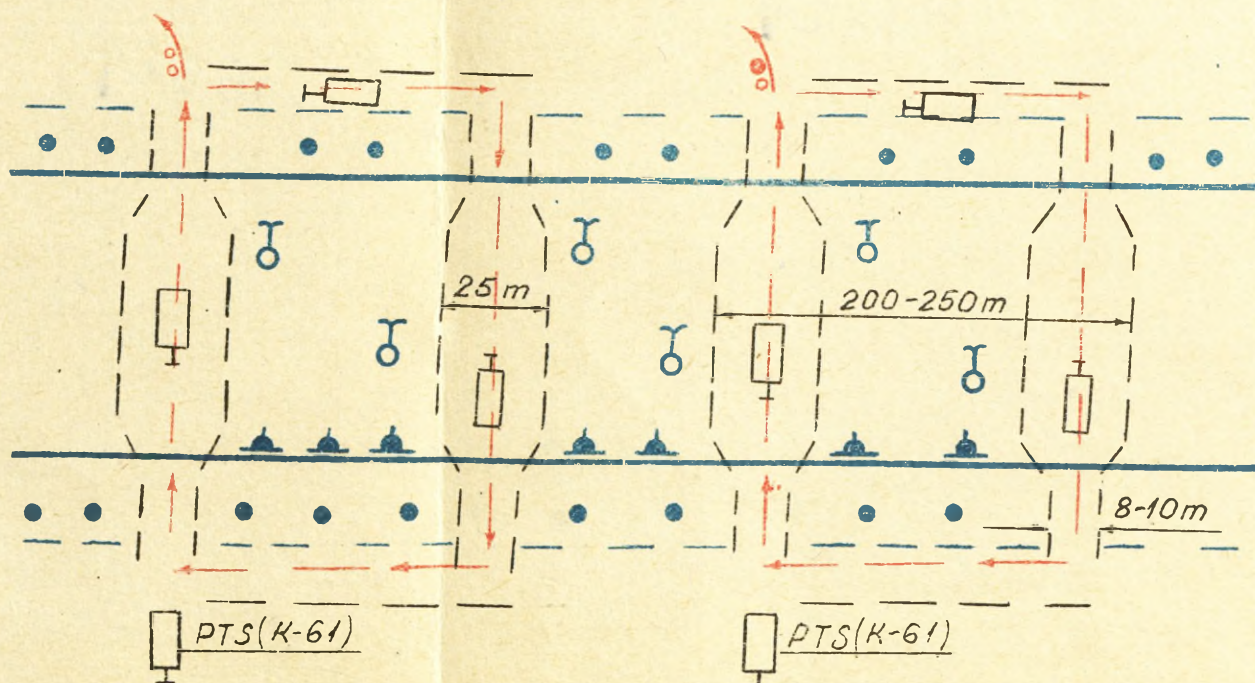
- komendant (dowódca) przeprawy desant;
- pomocnik komendanta przeprawy;
- dowódca osi przeprawy;
- posterunek kontroli przepuszczania pododdziałów na przeprawę;
- posterunek regulacji ruchu;
- inżyniering posterunek regulacji ruchu;
- medyczny punkt przeprawy;
- grupa ewakuacyjno-ratunkowa;
- ciągłnik awaryjno-ratunkowy.
- osi przeprawy pod wodą;
- zjazdy i wyjazdy z rzeki;
- oznakowanie osi przeprawy;
- grupa ewakuacyjno-ratunkowa;
- punkt kontroli uszczelniania wozów;

WARIANT FORSOWANIA PRZEZ bp (DWOMA kp W PIERWSZYM
RZUCIE) ZAMINOWANEJ PRZESZKODY WODNEJ.

(Fala czołowa na transporterach opancerzonych)

SCHEMAT PRZEJŚĆ W ZAMINOWANEJ PRZESZKODZIE WODNEJ
NA PRZEPRAWIE DESANTOWEJ ORGANIZOWANEJ SIŁAMI I ŚRODKAMI
WOJSK INŻYNIERYJNYCH

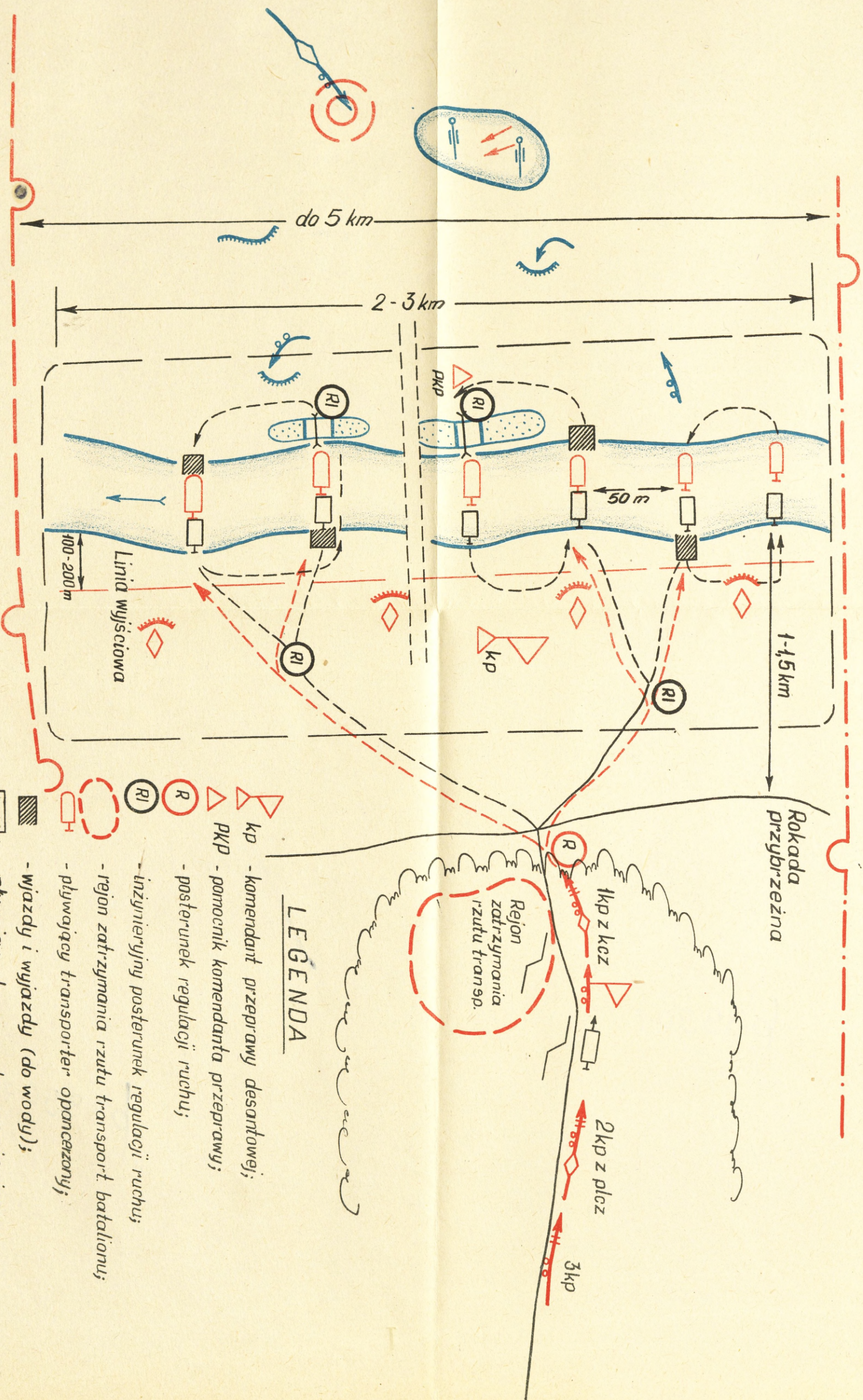

SCHEMAT PUNKTU PRZEPRAWY DESANTOWEJ BATALIONU

(war i ant)

Załącznik nr 2

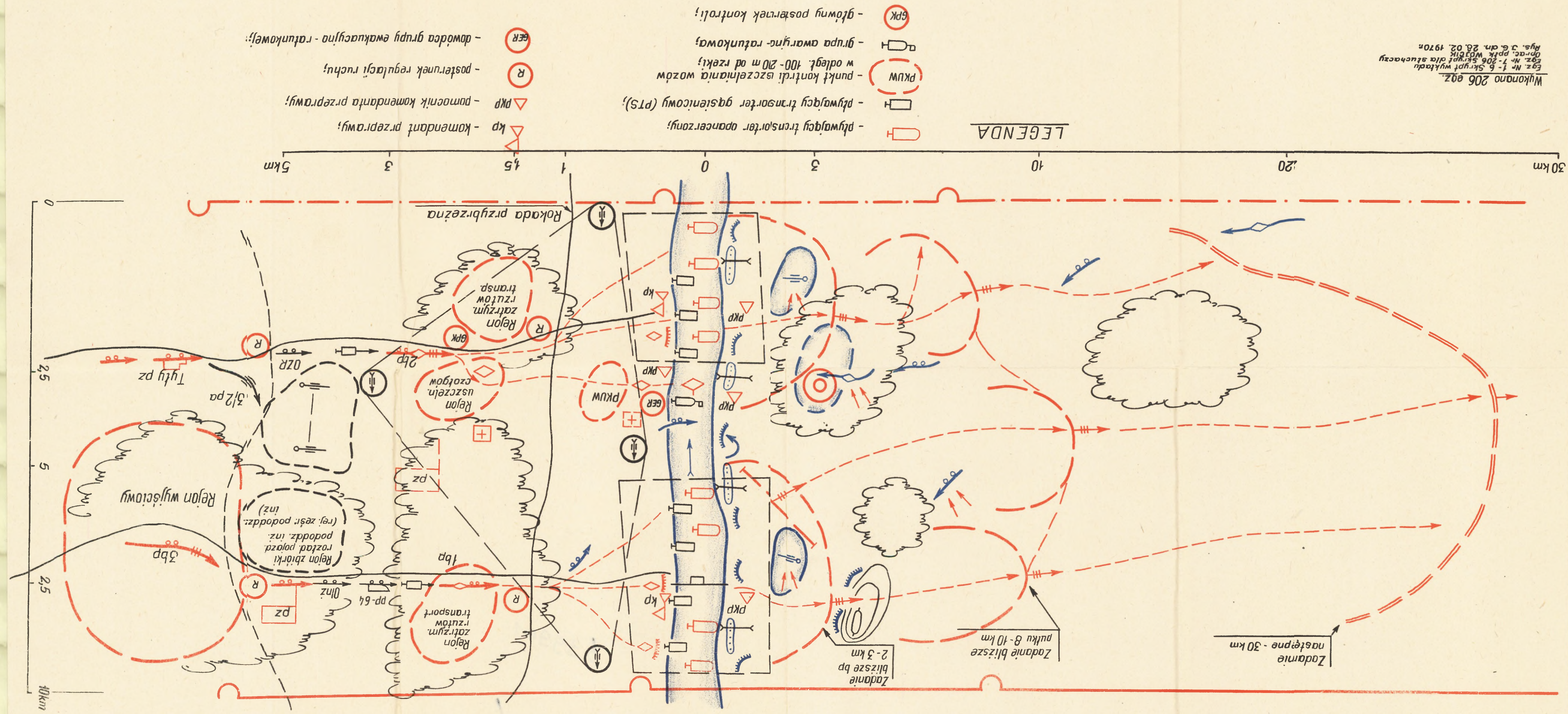
EGZ. Nr 1-6
M. ks. 0797/WW.

LEGENDA

- kp - komendant przeprawy desantowej;
- PKP - pomocnik komendanta przeprawy;
- posterunek regulacji ruchu;
- inżynierski posterunek regulacji ruchu;
- region zatrzymania rzutu transportu batalionu;
- pływający transporter opancerzony;
- wjazdy i wyjazdy (do wody);
- pływający transporter gąsienicowy;
- szczeliny ochronne.

SCHEMAT DECYZJI DOWÓDCY p.z. DO FORSOWANIA PRZESZKODY WODNEJ Z MARSZU

Wykonano 206 egz.
Egz. Nr 1 - 6 Skrypt wykładu
Egz. Nr 7 - 206 Skrypt dla słuchaczy
Oprac. ppłk. Wójcik
Rys. J. G. dn. 28.02.1970r.

LEGENDA

	plwygqy tnsrstr opancerzony;	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;
	plwygqy tnsrstr gcsenlcowy (PTS);	kp	komendant przeprawy;